

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul' Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 4, Telefon: 151. Sürögnyom: Közlöny, Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona, kiadás és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90. Külföldre havonta 50 Lej. Több. :: Egyszer 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifája szerint. ::

XLV. évfolyam, 195. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

Péntek, 1930. augusztus 29

Kezdődik . . .

A nemzetközi hálókocsokban egymásután érkeznek haza politikusaink a nyári vakációról. Egyik részük a mondain tengerparti fürdőkben üdül, mások nevezetes gyógyforrások körül kerestek gyógyulást elkoptatott szervezetüknek. A politikusok és államférfiak természetrajza azonban olyan, hogy amíg testük pihenést és gyógyulást keres, a politika bacillusai tovább működnek agyukban és az egy percre sem szünek meg politizálni. A gasteini magaslatokon, a Riviera homokjában, a karlsbadi sétányon tovább szövődnek azok a szálak, amelyeken a mi szerény kispolgári existenciánkat rángatják nagyhatalmu urak. A nyári szünetben tervek születtek meg, akciókat készítettek elő, baráti szövetségeket kötöttek egyes pártok vezérei, intrikák folytak a pártok kebelén belül, pletykák, érdekellentétek mély szakadékokat teremtettek és míg a test pihent, a politika önálló életet élt a havasok alján mosolygó villákban, a luxusgözösök szalonjában, a Lidó előkelő hoteljeiben.

A kánikulai meleg idehaza sem zavarta az itthonmaradt politikusokat és a sajtót abban, hogy lázas, kulisszák mögötti munkával előkészítsék az őszi parlamenti szezon eseményeit. Bucurestiben már vagdalkoznak az ellenfelek, a pártklubok bőrfoteljeiben összeguggják a fejüket a vezérek, itt-ott már egy-egy nyilatkozat is ki-kivillan a sűrű, homályos fellegek mögül, ahol a politikai viharok várják a közelgő égiháborút. A személyes és párt-harcok bajnokai már maszkirozzák magukat a kulisszák mögött és köszörülnek a fringiákat. Szeptemberben megnyílik a parlament és akkor teljes fegyverzetben, kipihent erővel lépnek a politikai aréna küzdőterére azok, akik a vakációs hónapokban békés nyaralóknak látszottak a fürdőhelyek sétányain.

A miniszterek, államférfiak, politikusok expresszvonaton robognak a világ minden tájáról Bucuresti felé és a hotelvignettáktól tarkított bőröndjeikbe bizonyára értékes tanulságokat csomagoltak a külföldön. A demokratikus Nyugat országaiban eltöltött hetek sok alkalmat nyújthattak politikusainknak arra, hogy nyitott szemmel figyeljék az ottani állapotokat és bizonyos összehasonlításokat tegyenek. Saját szemükkel meggyőződhetek arról a romboló és kellemetlen hatásról, amelyet a romániai belső villongások keltenek az ország határain túl. Megállapíthatták, hogy a vasszárnyas működése károsabb talán a kormány pénzügyi politikájánál is. A nyugati atmoszféra friss levegőjével a tüdejükben, új és mélyreható impressziókkal, gyakorlati hasznú tapasztalatokkal gazdagabban érkeztek haza politikusaink, hogy újból hozzájárassanak az országslás munkájához. Vajjon ez a gazdag podgyász nem-e marad le a határállomásokon, amikor a hazai összevisszaságba érkeznek vele? Sikerülni fog-e a külföldön szerzett tapasztalatokat értékesíteni az ország javára?

Kevés reményünk van erre. A bucuresti-i politika túlfűtött atmoszférája most sem alkalmas a nyugodt, tevékeny, alkotó munkára. Ahol viharfellegek tornyosulnak, ott a gazda aggódva tekint fel a fenyegetően sötét égboltra és nem termékenyítő esőt, hanem pusztító jégverést vár onnan. Félünk, hogy a parlamenti őszi ülészakka viharokkal fog kezdődni, kormányválsággal fog folytatódni és bizonytalansággal, gazdasági összeomlással fejeződik be. Bár csak ne teljednek be a jóslatunk.

A liberálisok revízió alá veszik a kormánytal szemben tanúsított magatartásukat

Meg kell akadályozni a diktatórikus törekvéseket — Bratianu Vintilát eltávolítják a párt éléről — A liberális képviselők ismét bevonulnak a parlamentbe — Megindul a politikai élet Bucurestiben — Bratianu Vintila együttműködésre tett ajánlatot Goga Oktaviánnak a kormány megbuktatására

— Goga Octavian érdekes nyilatkozata —

BUCURESTI, augusztus 28. A Lupta értesülése szerint most Bratianu Vintila hazaérkezése után a liberális-párt revízió alá veszi a kormánnyal szemben levő magatartását és általában a politikai helyzetben elfoglalt álláspontját. A pártvezér mihaiesti-i birtokán hosszasan tárgyalt Ducával, a jövő héten pedig Bucurestibe utazik, ahol összehívja a párt végrehajtó bizottságát, hogy megbeszéljék a további magatartásukat.

A vezető körök véleménye szerint egyes politikai csoportok diktatórikus törekvéseit meg kell akadályozni

és meg kell őrizni az ország parlamentáris rendszerét. A Lupta arról is tud, hogy nem sokára meg lesz annak az erőpróbája, vajjon Bratianu Vintila bír-e még a párt bizalmát, vagy nem és ekkor megindul az az akció, amelynek vége minden bizonnyal az lesz, hogy Bratianu Vintilát eltávolítják a párt éléről.

A pártban most legújabbán az a vélemény kerekedett felül, hogy éppen a parlamentáris rendszerének megőrzése szempontjából a liberális képviselőknek vissza kell térni a parlamentbe, amelyet a közigazgatási törvény tárgyalása során elhagytak. Emlékezetes, hogy Bratianu Vintila volt az, aki ezt kifizőrizta. Bratianu Vintilával szemben Duca fölvetette annak gondolatát, hogy ez a lépés nem a leghelyesebb, de Bratianu Vintila akkor le szerelte Duca szándékát, amelyet a volt kül- és belügyminiszter ismét a párt szőnyegjére dobott azzal a hozzátoldással, hogy ezzel nem akar koncessziót tenni a kormánynak a régi álláspontból, de a parlamentáris megóvása szempontjából szükségesnek tartja, ha a párt

parlamenti tagjai ismét résztvesznek a törvényjavaslatok vitájában.

A politikai élet egyébként Bucurestiben ismét kezd élni. A politikusok visszashállingóznak szabadságaikról, a külföldi fürdőhelyekről, sőt már újabb külföldi utakra mennek, amelyek a politikai élet megindulása kapcsán válnak szükségessé. Így Popovici pénzügyminiszter karlsbadi üdülése után Párisba utazik, ahonnan a jövő hónap ötödikén, vagy hatodikán tér vissza. Mironescu pedig a napokban Sinaiába megy, hogy ott a királyi megbeszéléseket folytasson, mielőtt a népszövetség őszi ülészakára Cenfbe utazna.

A néppárti politikusok körében rendkívül érdekes politikai hír kering. Eszerint Bratianu Vintila Karlsbadban találkozott Goga Oktaviánnal, akinek konkrét ajánlatot tett a liberális- és a néppárt együttműködésére nézve. Bratianu felajánlotta, hogy

a két párt dolgozzon vállalva a kormány megbuktatása érdekében,

majd alakítsa meg együttesen az új kormányt. Goga erre igen röviden válaszolt:

— Megállapítom, Bratianu ur, hogy én egészen másképpen gondolkozom mindig Karlsbadban, mint Bucurestiben. A múlt évben, újra itt Karlsbadban, szintén együttműködési ajánlatot tett, azonban nem lehetett megvalósítani, mert amint hazaérkezett és Ducával tárgyalt, megváltoztatta véleményét.

Goga hazaérkezése alkalmával a párt kolozsvári tagozatát kereste fel és itt elmondta a Bratianuval folytatott beszélgetését. A néppárti vezér hozzátette, hogy a mai politikai viszonyok között semmiesetre sem lehet szó a két párt közötti együttműködésről.

Albrecht főherceg rejtélyes nyilatkozata külföldi utjáról

Szüleinek a házasságáról való álláspontjára magánlevélben válaszol — Az udvarral nem bocsátkozik nyilvános polémia — A főherceg nem akar népszerűsége törekedni

A főherceg véleménye az udvar közleményéről

BUDAPPEST, augusztus 28. Frigyes főherceg udvarának Albrecht házasságával kapcsolatosan nyilvánosságra hozott közleménye óriási szenzációt keltett a magyar fővárosban. A közlemény a legbeavatottabb köröknek is meglepetést hozott, mert az volt az általános nézet, hogy a család beleegyezett a házasságba, vagy legalább is sikerül elhárítani minden akadályt, amelyeket az udvari szabályok és a családi hagyományok emeltek a házasság elé. Ma már mindenki Albrecht főhercegre figyel és várja, mit fog válaszolni Frigyes főhercegnek.

Egyik budapesti lap munkatársa meginterjuvolta Albrecht királyi herceget, aki a következőket mondotta:

— Tullüggetlennek érzem magam a népszerűsége való törekvésektől és azoktól a műdszerektől, amelyekkel ezt elérni akarják.

A hazai jelszavak az utóbbi időben igen divatban vannak, de én soha nem csatlakoztam ezekhez a jelszavakhoz.

Külföldi utjáról csak ennyit mondott:

— Nem magyaríthatom meg, hogy miért léptem erre az útra, titkom lehet, hogy 50 év múlva derül ki, de én azon leszek, hogy a magyar nép hamarabb megtudja tetteim indító okát. Ha nem is tudják meg egyelőre, miért tettem mindezt, úgy előlegezzék nekem azt a hitet, hogy lépéseimnek megvoltak az okai.

Az M. T. I. munkatársának a főherceg atyja udvarának nyilatkozatára a következőket mondotta:

— A tegnapi lapok közölték édesatyám udvarának nyilatkozatát. Erre jó szüleinek levélben reflektálok. Véleményem szerint az udvar nem az a forum, amellyel magyar jogi kérdéseket illetőleg nyilvános polémia kezdetek.

Elkészült a vádirat a Poporala Biztosító igazgatójának bűnjében

Chisman Benzin megfélembiztá a táblához a vádhatóság határozatát — Csalással és okirathamisítással vádolja az ügyész Chisman Benzint

ARAD, augusztus 28. Az elmúlt év májusában botrányos bűnjegy pattant ki az aradi Poporala Biztosító intézettel kapcsolatban. Dr. Pop Sándor aradi ügyvéd megjelent a rendőrség bűnjegy osztályán és hatvan aradi lakos nevében bünvádi feljelentést tett a Poporala Biztosító intézet aradi vezetője ellen és azal vádolta őket, hogy több, mint ezer ember, több millió lej erejéig megkárosítottak.

A vizsgálat egyre több adatot sorakoztatott fel a biztosító intézet aradi vezetője, Chisman Benzin ellen. A vizsgálóbíró által delegált könyvszakértő a vállalat üzletmenetéből megállapította, hogy a vállalat alapszabályai értelmében, a kihazásmási biztosítással foglalkozó csoport legalább ezer tag belépésével kezdhetne volna meg működését. Miután azonban csak hatszáz tagot sikerült összehozni, körlevélben értesítették a tagokat, hogy az egész stockot a bucuresti Poporala Biztosító intézetnek adják át. Amíg a tárgyalások folytak, az üzletfelektől jogtalanul behajtották a biztosítási illetékeket, sőt biztosítási kötvényeket állítottak ki 8-9 hónapra antdatálva, amikor még a Poporala nem is létezett. A szakértő megállapítása szerint Chisman Benzin több, mint négy millió lejjel károsította meg a biztosított feleket, hogy azonban pontosan mennyit szedték össze, azt megállapítani nem lehetett, mert

a kasszakönyveket és azok regisztereit, amelyekből a tagok névsorát meg lehetett volna állapítani. Chisman Benzin megsemmisítette.

A Poporala biztosító ügyében a napokban fejezte be a vizsgálatot a vizsgálóbíró, majd az ügyre vonatkozó iratokat áttette a vádhatósághoz, a vádindítvány megírtéle céljából. A főügyész vádindítványa a vizsgálati adatok alapján okirathamisítással, csalással és sik-

kasztással vádolja Chisman Benzint, aki ellen a vizsgálóbíró már el is készítette a vádiratot, Chisman Benzinnel írásban közölték a vádiratot, aki azonban hosszas felelőbezással élt a vádhatóság határozata ellen. Chisman Benzin védője kijelentette, hogy a Poporala Biztosító társaság nem cselekedett rosszhiszeműen, miután egy fuzió operációval akarta megmenteni az üzletfelek érdekeit.

A vizsgálóbíró még a mai nap folyamán továbbította a felelőbezást a temesvári ítélőtáblához, ahol végső fokón fognak dönteni afelett, hogy az aradi vizsgálóbíró által elkészített vádirat végérvényesnek tekinthető, vagy azon módosításokat fog eszközölni a vádhatóság.

Halálos katasztrófa érte a kisantant körrepülés lengyel pilótáját

A repülőgép egy tóba zuhant — Egyik repülőtszert ejtőernyővel ugrott le, a másik szörnyethalt — A körrepülés résztvevői ma megérkeztek Bucurestibe

PRAGA, augusztus 28. Az itteni repülőterre távirati jelentés érkezett, hogy a kisantant s Lengyelország körrepülésén résztvevő egyik lengyel repülőgép, a H8, amelyet Pamula kapitány és Azarowicz hadnagy vezettek, Prága és Varsó között kényszerleszállást végzett, aminél áldottág mind a két tiszt halált lelte. Később érkezett vatsói jelentés szerint a repülőgépnek motortörés miatt kellett kényszerleszállást végeznie.

A katasztrófa Lublin közelében, Krasnobrodnál történt. Pamula kapitány, aki a gépet vezette, ejtőernyővel idejében kiugrott és így

Mistinguett elhagyja Párist

PÁRIS, augusztus 28. Mistinguett, az ismert francia revüszár ezidőszerint a Casino de Parisban játszik. A beavatottak úgy tudják, hogy a színház már készül az új darabra — Mistinguett nélkül. Maga a revüszár is nyilatkozott erről és a következőket mondotta:

— Nem sokáig képek már fel Párisban, Amerikába utazom — szerencsét próbálni.

— Film?

— Igen, szeretnék, de nem vagyok képes végigjátszani egy nehéz beszélőfilm szerepét. Ehelyett New-Yorkban fogok dolgozni. Az a tervem, hogy egy francia zsánerrel revüszínházat nyitok az amerikai fővárosban.

— Francia nyelven?

— Nem. Angolul fogunk benne játszani, de természetesen lesznek francia részek is a darabban. Természetesen nem tudok részleteket mondani az ügyről, mert hiszen a helyszínen fog csak előadni, hogy vajon érdemes-e sok pénzt fektetni ebbe a vállalkozásba.

megmenekült a haláltól, míg a megfigyelő, Azarowicz kapitány életét veszítette.

A gép egy tóba zuhant, amelyből Pamula kapitányt csekély sebesülésekkel sikerült kiementeni.

BUGURESTI, augusztus 28. A kisantant körrepülés résztvevői közül ma reggel elsőnek Swosil eseti pilóta érkezett Bucurestibe. A repülőgép 7 óra 25 perckor szállt le, amelyet nyomon követett Rupies és Pavelik szerb aviatikusok aeroplánja. A lengyelek kiestek a versenyből, az egyik Korabianál lezuhant, a másik kettő pedig kényszerleszállást végzett.

Az orrdörzsöléstől a csókellenes mozgalomig

Decobra Mór, francia író kollégám legújabb művében (La Geste de Phryne) áttekinthető jellemzést nyújt a csóknak internacionáljáról. „Hogy csókolnak?” a fejezet címe, amely etnográfiai szempontból taglalja a csókot, mint olyant. Decobra, ugylátszik, abból indul ki, hogy különböző népek és nemzetek másképp főzik — teszem föl a káposztát — és más ize van, teszem föl a magyart káposztának, mint annak a káposztának, amely a német könyhán főtt; ugyanugy más ize van a magyar nő csókjának, mint annak a csóknak, amelyet a germán nő ajka ad. Fel kell tételéznem, hogy a jeles szerző önön tapasztalatairól számol be olvasóinak. Oh, mit nem tesz még az író a nyájas olvasó kedvéért? Decobra is nyilván végigcsókolta az összes nemzetek leányait, hogy azután jelenthesse, hogy különböző országok, illetve fajok női mikor csókolnak. Az ajkaktól grafiológizálja a csókot. A bécsi nő csókját például így defimálja:

Az orr alatt alighogy jelezve van a barázda. Az alsó és felső ajk szinte egyformán van formálva. A csók lágyan hat és sem a túnyomás, sem pedig holmi brutális érintéssel nem akarja a szeretett lényt elragadtatni.

A szláv nő csókjának a következő illusztrációját adja:

Az ajkak lehajló szélei a különösen piros száznak többnyire melankólikus árnyalatot kölcsönöznek. Az ő csókja tudatos lassúságával bizonyos körülmények közt kárhozatba vihetnek vagy ismétlésekre vezethetnek.

A magyar nő:

Az ajk közepén begöbbitül. Nyenfórmán írónikus vonás van az ajk körül. A csók, ha önként adták, uralomvágyó. Az ajkak alig észrevehető hullámmozgásaival hathatnak, melyek a partbert az örömköz harmadik menyországába emelik.

Hasonló szellemességgel rajzolja, fotografálja, vetíti és érzékelteti a többi népségekben dúló csókokot.

Ne felejtjük el, Decobra költő, francia és helyiél közzel erotikus, aki is nem törekszik egyébre, minthogy szellemeskedésével mulattasson. Ítéletei nem kötelezőek és nem is mértékadóak. Váitnak, akik talán egy spanyol nő tüzes csókjától a hetedik menyországba lendülnek, sőt talán olyanok is, akik a csókolódzás hevében elfelejtik a hölgy nacionálját megkérdézni. Azt kell mondanom, hogy Decobra megállapításai teljesen tudománytalanok. A Mór mehet. De cobra is.

Már az ógörögök is csókolódtak. Sőt bátran azt állíthatjuk, hogy már az ósidőkben ismerték a csókot. A pögányok, akik az égitesteket imádták, azzal hódoltak az ő isteneiknek, hogy csókokat dobáltak feléjük. A bibliában gyakran történik említés a csókról. A görög mitológiából is maradtak fönth csókemlékeink. Egy híres csókkutató azt igyekezett kimutatni, hogy a régiiek a csóknak azt a módját, ahogy ma művelik, nem ismerték. Ma a csók az ajkak egymáshoz tápadásában jut kifejezésre és többnyire nagy érzésekkel van egybekötve, szerelmet, odaadást, szeretetet, gyöngédséget, vágyat, tiszteletet vagy mámort jelenthet. Ez a csók konstitúciója a civilizációban. A primitív népeknél, ahol a zabólatlan és a barbár természet csak brutális és heves vágyak útján keres kielégülést, a csók durva és szimpla. A csók ott lesz szubtilissé, ahol az emberi természet megnyíhul. A szerelmet csak a csók peccsételheti meg.

Darwin szerint a tibetiek, ausztráliaiak, egyes afrikai népek, a lappok és az eszkimók nem ismerik a csókot. A japánok a filmből tanulták meg a csókolódzást. Egyes népek az orrok összedörzsölésével helyettesítik a csókot. Másoknál viszont az a szokás, hogy egymás kezét megsimogatják, a Fidzsi-sziget lakói átülelik egymást, mint a medvék és ez a köszöntés formája. Warren R. Dawson angol étnológus egy nagyobb tudományos művében annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy a csók aránylag nem régi találmány és az orrok egymáshoz való dörzsölésének egy elta-

jult formája. Az orrdörzsölésből keletkezett a csók. Az angol étnológus szerint Ádám és Éva még az orrdörzsölést üzték, amíg egy perverz utód kitalálta, hogy az ajkat az ajkra illeszteni — az is jó.

A kínaiak nem csókpártiak. A mongolok egyszerűen utálatosnak tartják, hogy egymás száját keressék. Némely mongol törzsek avval ijesztiik gyermekeiket, ha rosszak, hogy a fehér bácsik vagy nének megcsókolják őket... Ilyesmitől az itteni kis fiúk is ijedeznek s van is valami abban az mongol fenyegetésben.

A higiena szent nevében újabban mozgalom indult, amely a csók uralmát meg akarja dönteni. A csók útján ugyanis az emberek sok betegséget átvisznek egymásra. Virginia államban már évekkkel ezelőtt indítványt tettek, hogy csak egészséges tüdejű és ajku embereknek engedjék meg a csókolódzást. Az orvos-professzorok nem győzik hangsúlyozni a csókban rejlő veszélyeket. A tüdőbaj, lues és egyéb ragályos betegségek sokszor egy-egy csóknyomán szedik áldozataikat. Különösen nagy lelkismeretlenség, ha a felnőttek a gyermekeket árasztják el csókjaikkal. Nem tudni, hogy vajjon nem rejlik-e a halál az ilyen csókban.

A csókellenes mozgalom most Angliában ölt nagyobb méreteket. Dr. I. C. Pickup orvos-professzor akciót indított, hogy törvény útján tiltsák meg a derüre-borúra való csókolódzást. Azt kívánja, hogy szigorú büntetés terhe alatt tiltsák meg, hogy felnőttek kicsi gyermekeket megcsókoljanak. A professzor egy kiségitő indítvánnyal is szolgál embertársainak arra az esetre, ha nem akarnak lemondani a csókról. Azt ajánlja, hogy az emberek csókolódzás előtt gondosan tisztítsák meg ajkaikat.

Én ezzel szemben azt indítványozom, hogy hagyjuk a csókot és térjünk vissza az orrdörzsöléshez, amely mégis veszélytelen. A régi jó orrdörzsölés — óh istenem, nagyobb baj nem történhetik...

Bözsike engedje meg, hogy megdörzsöljem az orrát. Csak egyszer... eper orrát... egyetlen egyszer...

Egy magyar ezredes felkeresi a bánáti magyar hősi halottak sírjait

A temesvári hatóságok szívélyesen fogadták Csery P. ny. ezredest.

TEMESVÁR, augusztus 28. Csery P. nyugalmazott magyar ezredes napok óta uton van a Bánátban, hogy felkeresse a magyar hősi halottak sírjait és teljes listát készítsen róluk. Az ezredes tegnap Temesvárra érkezett és látogatást tett a városi, valamint katonai hatóságoknál és támogatásukat kérte. A hatóságok mindenütt szívélyesen fogadták a magyar ezredest és legteljesebb támogatásukat helyezték kilátásba kegyeletes missziójához. Az ezredes néhány napot tölt Temesváron, azután a Bánát más városait is felkeresi.

Vakmerő betörés a nagyváradi Barátok templomába

A szentségtörő ismeretlen tettesek magukkal vitték a szegények számára gyűjtött filigránokat és nyomtalanul eltűntek.

NAGYVÁRAD, augusztus 28. Mára virradó éjszaka eddig még ismeretlen tettesek behatoltak az olasz-kerület plébánia templomába és a templomban elhelyezett csaknem valamennyi perselyt felfeszítették, azoknak tartalmát, több ezer lejt magukkal vitték, majd nyomtalanul eltűntek. A vakmerő betörés annál inkább keltett nagy felháborodást, mert a város szívében történt. Nagyváradi egyik legszébb templomában, a város leginkább frekventált főutvonalán. Szinte érthetetlen, hogy az ismeretlen tettesek hogyan tudtak behatolni a templom belsejébe, amikor a Rákóczi-úton a késő éjszakai órákban is nagy a forgalom és még éjjel 12 órakor a gyönyörű nyári éjszákön rengetegen sétálnak az állomás felé. Egyébként egy rendőrszem is ott áll a pénzügyigazgatóság épülete előtt. Így megfoghatatlan, hogy a tetteseket nem vette észre senki.

A perselyfosztogatást reggel fél 7 óra tájban Szálka István egyházi vette észre, aki, amikor reggel a templomot kinyitotta, megdöbbenve látta, hogy a templom falára és padjaira felerősített valamennyi perselyt szentségtörő kezek felfeszítették, majd teljesen kiürítették.

A tettesek a villámhárítón kusztak a toronyba és onnan hatoltak be a templomba. A toronyból nyíló folyosó üvegajtáját, ami az egyetlen akadály volt utjukban, kitörték. A tettesek semmi nyomot sem hagytak maguk után. Amilyen feltűnés nélkül jöttek, olyan feltűnés nélkül távoztak. A nyomozás folyik.

Brutális támadás egy postatisztviselő ellen

Összetörték butorait, véresre verték vendégét, mert rekvirált lakásban lakott.

TEMESVÁR, augusztus 28. Özvegy Zabol Józsefné, a gyárvárosi postahivatal tisztviselője, a gyárvárosi Kimmel-féle villában rekvirált magának évekkal ezelőtt lakást. Beköltözése után a villa cselédei és házmestere részéről családjával együtt, állandó inzultusoknak volt kitéve és gyakran megtörtént, hogy lakásának ablakait betörték, de a tetteseket sohasem lehetett kideríteni.

Tegnap este a zaklatások olyan fordulatot vettek, amely már a rendőrséget is foglalkoztatja. A tisztviselő, családjának tagjaival együtt a kapuig akarta kísélni Pintér István hetedik gimnázistát, aki vendégségben volt náluk. Alig léptek ki a lakásból, a házmester jobb társával együtt botokkal felfegyverkezve rájuk támadt és Pintér Istvánt olyan erővel vágta fejbe, hogy a fiatalember összeesett. Kijutott az útlegekből a tisztviselő családtagjainak is, majd a támadók berontottak a lakásba, bevették az ablakokat és a butorokat feldöntötték. A kiáltásokra rendőr került elő, aki igazoltatta a brutális támadókat és az esetről jelentést tett a rendőrségen.

Megnyilt a varsói agrárkonferencia

— A résztvevő nyolc állam 95 millió embert képvisel —

VARSO, augusztus 28. Ma nyílt meg a varsói agrárkonferencia. A konferenciát Polzinsky Janta, lengyel földművelésügyi miniszter nyitotta meg, aki üdvözölte a jelenlévő nyolc állam delegátusait. Beszédében megállapította, hogy a jelenlévő államok 95 millió embert képviselnek és ennek a lakosságnak a szükségleteit nem lehet lekicsinyelni.

Távolról sem áll fenn, mintha a konferencia az ipari államok ellen irányulna. A lengyel állam nevében Zalesky üdvözölte a meg-

jelenteket. Elsőnek a konferencián Prónay György báró magyar földművelésügyi államtitkár szólalt föl, aki rámutatott az általános agrárválságra és annak orvoslási módjait ismertette.

Friedmann Imréné okl. tan.

román-német magánovódója

szept. 1-én megnyilik

Piața Avram Iancu (Szabadság-ter) 21. sz. a.

Beiratkozások d. u. 3-5 óra között.

Iskolás gyermekek részére külön tanfolyamok.

Moldova kormányzója benyújtja lemondását,

ha nem hajtják végre a decentralizálást a közgazgatási törvény értelmében — Elégedetlenek a tartományi kormányzók, mert nincs megfelelő hatáskörük — Több kormányzó bejelentette lemondását

IASI, augusztus 28. Hoasescu, Moldova kormányzója ma visszaérkezett szabadságáról és a következő nyilatkozatot tette:

— Ha a kormány rövidesen nem hajtja végre a teljes decentralizálást, a közgazgatási törvény értelmében, úgy le fogom vonni a konzekvenciákat. Én csak azzal a feltétellel vettem át Moldova kormányzóságát, ha végrehajtják a decentralizálást és megfelelő hatáskört biztosítanak a kormányzóságoknak.

Ha ez nem történik meg, beadom lemondásomat.

A nyilatkozat általános feltűnést keltett politikai körökben, annál is inkább, miután hasonló a helyzet a többi kormányzóságnál. Mindegyik kormányzó elégedetlen, mert az egyes minisztériumok nem hajlandók átengedni hatáskörüket egyrészt a kormányzóságoknak és már több kormányzó bejelentette, hogy ebben az esetben lemond. Így hamarosan rendezni kell ezt a kérdést is, amelynek megoldása kizárólag a teljes decentralizálásban rejlik.

Három öngyilkosság történt huszonnégy órán belül Aradon

Féltékenység — sósav, büntetéstől való félelem — konyhák, családi bajok — marolug — Az egyik halállal végződött

ARAD, augusztus 28. Huszonnégy óra leforgása alatt három öngyilkosság történt Aradon és a három öngyilkosság közül egy halállal is végződött.

Tegnap délután értesítették a rendőrséget, hogy a volt Dohány-ucca 8. szám alatt lévő házban egy fiatal asszony sósavat ivott. Kihívták a mentőket, akik az élettől szabadulni akaró fiatal asszonyt: a 20 esztendőes Koncz Aladárnét beszállították a kórházba, ahol azonnal ápolás alá vették. Valószínűleg komoly következmény nélkül sikerül megusznia az öngyilkosságot, noha a sáv alaposan összeégette belső szervezetét. Férje, akinek fémipari üzeme van, egyik alkalmazottnőjére volt féltékeny és úgy látta, hogy ez az érzése nem volt alaptalan. Ma délelőtt tul volt minden vesztélyen.

baja nem történt. A gyilkosság kísérletéért most akarták felelősségre vonni és ugylátszik a büntetés előli félelmében menekült a halálba.

A harmadik öngyilkosság a volt Thököly Imre-ucca 29. szám alatt történt, ahol Boros János 45 esztendőes cigánymuzsikus marószóddal megmérgezte magát. Reggel 7 óra után hívták ki ide a mentőket, akik a súlyos állapotban lévő Boros Jánost azonnal kórházba szállították. Boros az öngyilkosságát saját előadása szerint családi okok miatt akarta elkövetni. Feleségével állandó perpatvarban élt és, amint mondotta, asszonya elkeserítette életét. Boros egyik jobb aradi bandának tagja és 4 gyermek apja. Felépüléséhez megvan a remény.

A szegedi tábla megerősítette a vésztoi férjgyilkos asszony halálos ítéletét

SZEGED, augusztus 28. A tábla ma ítélezett Olajos Lajosné 51 éves vésztoi asszony arzenmérgezési bűnperében. Olajosné 1927. telén, levebbe és borba kevert arzenoldattal megmérgezte első férjét. Szabó Istvánt és azután másodszor is férjhez ment. A szolnoki törvényszék a gyilkos asszonyt kötéltálati halálra ítélte és ezt az ítéletet most a tábla is megerősítette.

A jövő héten startolnak az első magyar óceánrepülők

Magyar Sándor és Endresz György közbeeső leszállás nélkül repülnek Amerikából Budapestre

LÓS ANGELES, augusztus 28. Magyar Sándor és Endresz György pilóták, akik a „Justice for Hungary“ nevű repülőgéppel közbeeső leszállás nélkül Amerikából Budapestre akarnak repülni, tegnap felszálltak a Metropolitan repülőtéren és Chicagóba repültek. Onnan tovább folytatják utjukat Michiganba, ahol befejezik a budapesti repülés előkészületeit. A két pilóta még ezen a héten, legkésőbb azonban a jövő hét elején utra akar

kelni, hogy elsőnek tegye meg az Amerikától Magyarorszáig terjedő utat. Magyar Sándor és Endresz György már a múlt héten akartak startolni és úgy tervezték, hogy Szent István napján érkeznek a magyar fővárosba. A bizonytalan időjárás és a kedvezőtlen meteorológiai jelentések miatt azonban kénytelenek voltak startjukat elhalasztani. Világszerte nagy érdeklődéssel várják a két magyar pilóta kísérleteinek sikerét.

Szabadkai dzsentrileányból fenséges asszony

Szabadkán készült a házasságkötésre Leibach Irén —

Érdekes részletek a legérdekesebb új asszony tanulóéveiből — Kibe volt szerelmes Leibach Irén? — Érdekes intimítások a fenséges asszony szabadkai életéből

Osztálytársnő és a tanárnő a kis Irénkéről

Jószivű és jókedvű kis leány volt Albrecht főhercegné

SZABADKA, augusztus 28. Szerke a világon a szenzáció erejével hatott a Magyar Távirati Irodának hétfőn este kiadott szűkszavú jelentése, amely közölte a nyilvánossággal, hogy Habsburg Albrecht főherceg nőül vette Rudnay Lajos szófiai magyar követ elvált feleségét, a szabadkai származású Leibach Irént. Szinte hiányzik még ide az a polgári házasságkötésnél szokásos frázis: Minden külön értesítés helyett.

Leibach Irént egy hónappal ezelőtt hiába próbálta szólásra bizni a riporteri fortélyosság. Az akkor még kegyelmes, ma fenséges asszony nem nyilatkozott. Elzárkózva élt a Szabadka határában levő gornjarogaticai Leibach-birtokon és legszűkebb családtagjait kivéve senkivel sem érintkezett. Néhány hetet töltött Szabadka közelében a fenséges asszony, csak nagy ritkán jött be a városba s ilyenkor nesztelenül suhant végig az utcán a diszkréten elfüggönyözött elegáns autó. Kevesen tudták, hogy Leibach Irén ül benne és kevesen tudták, hogy a szabadkai

Szent György templom karcsú, háromvonalú, gótkus boltívet alatt a templom jobb oldalhajójának Mária oltára előtt térdelő elegáns hölgy Leibach Irén.

Peregnek az események

Egy napon a kegyelmes asszony titkárával hirtelen elutazott Szabadkáról. A lapokban itt is és külföldön is megjelentek az első ködös és kissé fantasztikusan ható hírek.

Rudnay Lajos követ elvált felesége követi Albrecht főherceget Amerikába, más ver-

Mayer ur, a személyi titkár előkészíti a házasságot

Albrecht főherceg el is utazott Amerikába. Bekalandozta Braziliát és tanulmányozta a gazdasági helyzetet, jelentéseket küldött haza tapasztalatairól, vadászatokon vett részt, szórakozott, utazott, új tájakat ismert meg, új arcokat és új embereket, de a szerelem szála, amelyek a csinos elvált asszonyhoz fűzték, nem szakadtak el. Sőt. Mialatt komoly beszámolókat szerkesztett Braziliában,

azalatt bizalmas utasításokat is felvett a táviró és röpitette Mayer urak, a kegyelmes asszony személyi titkárának, aki a legnagyobb titokban mindent előkészített a frigy megkötésére.

És a gornjarogaticai kis nyaralóban utrakészen álltak a hatalmas börtöndök s ugyanakkor, mikor Albrecht főherceg Braziliában hajóra szállt és elindult Európa felé, az expresszvonat London felé röpitette a kegyelmes asszonyt, akinek válóperében ugyanakkor mondta ki az utolsó szót a legfelsőbb bírói fórum.

Londonban találkoztak. A szerelmesek találkozásáról és sorsdöntő lépéséről csak a beavatottak tudtak s ők voltak tanul, amikor a londoni magyar követ előtt két remegő kéz aláírta a megmásíthatatlan aktát.

A multról beszél a Leibach-kuria

Albrecht főherceg augusztus 19-ikén érkezett Budapestre s megjelenése újra életre keltette a legendákat. Érthető, hogy meglepésszerűen hatott még a főherceg környezetére is, amikor Albrecht főherceg hétfőn délelőtt egy sajátkezűleg írt kommunikét adott át titkárának azzal, hogy juttassa el a MTI szerkesztőségébe. A címerektől ékes papírlapon ez állt:

Albrecht királyi herceg és Rudnay Lajos szófiai követ elvált felesége, született Leibach Irén polgári házasságot kötöttek. E jogcselekményből következő névhasználati kérdés egyelőre függőben van.

zió szerint Európában találkoznak, bizonyosat azonban senki sem tudott s nem is tudhatott, mert a szereplők mereven elzárkóztak a nyilatkozatadás elől s csak akkor szólaltak meg, amikor

Londonban a követségi épületben a legnagyobb titokban s a legegyszerűbb keretek között létrejött a házasság,

amely egyszerűben véget vet minden találgatásnak s eloszlatja azt a bizonytalanságot, amely a fiatal főherceg és a bácskai dzsentri lány romantikus szerelmével kapcsolatban hivatalos és nem hivatalos körökben egyaránt uralkodott.

Az első hírek, amelyek félévvel ezelőtt láttak először napvilágot, még csak arról számoltak be, hogy Habsburg Albrecht főherceg és egy előkelő hölgy között meleg vonzalom fejlődött ki s a főhercegi sarjnak komoly szándékai vannak. Ezután már drámai gyorsasággal peregtek tovább az események.

Albrecht főherceg nyíltan bejelentette anyjának, Izabella főhercegnének, hogy feleségül akarja venni Rudnay Lajos követ válóperében lévő feleségét.

Ez a hír frappirózó erővel hatott a főhercegnőre, akinek vagyonánál csak az ambíciója nagyobb s aki trónt akart szerezni fiának. Albrechtnek. A főhercegi szülők sietve amerikai tanulmányutra küldték Albrecht főherceget abban a reményben, hogy az új tájak, a távolság és vadászkalandok elfeledtetik a fiatal herceggel azt a szerelmet, amelyet egy „rangon aluli” nő iránt érez.

Ez röviden a történet. Csak azoknak a sikertelen erőfeszítéseknek a részletei ismeretlenek, amelyeket Albrecht főherceg családja a Habsburg-ház tradíciójára, házitörvényeire és diszciplinájára hivatkozva tett, hogy a fiatal főherceg morgantikus és jogi következményekkel járó házasságát megakadályozza. Azt tudjuk, hogy a család nem ismeri el a házasságot, de változtatni már nem lehet.

Az új fenséges asszony itt nőtt fel Szabadkán, családja és kiterjedt előkelő rokonsága ma is itt él, részben Szabadkán, részben a környékbeli birtokokon. Leibach Irén édesanyjának, özvegy Leibach Jánosnének a szabadkai evangélikus templommal átellenben van a városi háza. Leginkább csak a téli hónapokban tartózkodnak itt, a nyári hónapok nagy részét vidéki birtokukon vagy fürdőhelyen töltik. A régi Leibach-kuria hatalmas ablaktábláit most fehér függönyök fátyolozzák el. Csendet, polgári nyugalmat lehel a sárgára festett, szélesen terpeszkedő földszintes épület. A kapun megrántom a harangos csengettyűt, bent az udvaron felcsendül a kalimpáló

hang... halk csoszogás és egy öreg cseléd kitérja a kaput.

— Nincsenek itthon a nagyságos asszonyék — mondja. — Nem tudom, hol vannak, talán elutaztak...

Mégis bemegyek. Az öreg cseléd sem tud urnője házasságáról. Bent a szobákban nehéz faragott, ódon butorok alszanak a homályban. A falakon rengeteg fénykép és portré. Az ősök, régi divatu öltözékben, de mellettük modern vonalú arcok mosolyognak. Családi képek: nagyanya, nagyapa, nagybácsi, mind egyszerű nyílt becsületes arcok. Én a Fenséges asszony képét keresem. Itt van. Régi kép, kislány, hosszú haja van, nagy fehér csokor ágaskodik baloldalon, szemei csodálkozva néznek a fotoapparatú objektívébe. Kis lány, egyszerű kislány, polgárlány. Itt még csak nem is szép.

Kicsinyke, magassáru gombos cipellőben, kis fittos orrával, tipikus elemista.

Későbbi képeiből már kivillan a báj és a szépség. A kerek bakfisarcon sok-sok pajzán egésszűcs derű szunnyad, szemei élénkebben csillognak és aikai dacosan szorulnak össze. Hosszu, szépen befont haja van, matróblyuzán a selyemcsokor lágy hullámai is nevetnek. Itt már a felsőleányiskolai Leibach Irén néz rám vidáman.

Leibach Irén osztálytársa — gyümölcsös kofa

Kép: A fiatal asszony képe, mellette az első férje, Rudnay Lajos, hatalmas, vállas, komortekintetű férfi. Mellette olyan törekenynek látszik Leibach Irén, mint egy finom japáni porcellánbaba. Itt ezen a képen a főhercegné már komolyabb. Szeme messze réved s kissé úgy hat, mintha fáradt lenne, pedig nem sokkal előbb került ki a felsőleányiskolából, a hol még kacagó, vidám bakfis volt.

S jönnek a képek s mint a kaleidoszkopban elfutó táj, úgy változott meg Leibach Irén. Újabb képeim lenyűgözően hat eleganciája, tartásának előkelősége, vonalainak lágy és finom hajlása s arcának nemes metszése. S tekintetében, amely selymesen puha, sok-sok melegség és grációz báj van...

Leibach Irén, Albrecht főherceg felesége Szabadkán végezte el az elemi iskola négy és a felsőleányiskola hat osztályát. Volt osztálytársnőik közül felkerestünk egyet, aki érdekes részleteket mondott el Leibach Irénről, a diákleányról, a barátnőről, a jó pajtásról, akiből most főhercegné lett. Az egykori osztálytársnő meghatottan gondol volt osztálytársnőjére, akivel az elemi első osztálytól kezdve végig együtt járt s padszomszédok voltak.

— Az első elemiben ismerkedtem meg vele — mondotta informátorunk, egy szabadkai urasszony. — A „Vörösökörbe” jártunk s nagyon jól emlékszem Irénre, mert az utóbbi időben sokszor átgondoltam diákéveink eseményeit. Izgalommal vártam az újságot, amióta megjelentek az első hírek, hogy Irén és Albrecht főherceg házasságot fognak kötni. Figyeltem az eseményeket és éreztem s ezt csak asszonyok érzik meg, hogy Irén, akinek házassága tudomásom szerint nem volt boldog, most igazán boldog lesz. Sokat gondoltam rá és ilyenkor elvonultak szemeim előtt a diákévek apró eseményei, csínyjei, amelyekben mindig ott lehetett találni a mostani fő-

Ember az állatban!

Ugy-e furesán hangzik, mert eddig mindig a fordítottját halotta? Pedig most az egyszer tényleg úgy van, hogy a világhírű

Rin-Tin-Tin

kutyafenomen nemcsak emberi, de kiváló színházi tulajdonságokat egyesít magában, mint a

Vadon királya

beszélő és zenélő hangosfilm főszereplője. E nagyszerű vadnyugati kalandordrámában érdekes partnere a kis

Sonny-Boy.

Premier ma a CENTRAL-mozgóban!

hercegnét is. Az elemi iskolában ő is, én is, első padban ültünk.

Elemi iskolai osztálytársnőink között van mindentajta társadalmi helyzetű nő, még olyan is, aki jelenleg gyümölcsösököt a Zrinjszki-téri piacon.

Iréne közepes tanuló volt

Iréne bájos, közvetlen, nyílt kislány volt. A hogy ködösen visszaemlékszem, a közepes tanulók közé tartozott. Naponta találkoztunk, ő sokszor futva jött hátán a táskával, amelyben mindig jókora vajaskenyereket helyezett el a gondos édeanya. Irén szívesen szétosztotta uzsonnáját a szegényebb osztálytársnők között. Ő ugynevezett gazdag lány volt, csinosan járt, délben cseléd jött érte s várta az iskola előtt. Egyébként olyan volt, mint a többiek. Pajkos, jókedvű s nagyon szerette a hájasbát, amelyet gyakran az iskolába is elhozott és óra közben a pad alatt játszott vele.

— Az elemi 1907-ben végeztük el s beiratkoztunk az abban az évben megnyíló felsőleányiskolába.

— Kibe volt szerelmes?

— Nem, ezt nem árulom el — tiltakozott kedvesen informátorom. — Ő most szerelmes igazán, ne bántuk a csacska diákszerelmeket, amelynek — nos ennyit megmondok — *hőse egy előkelő szabadkai fiatalember volt, aki azonban a háborúban meghalt.* Ez csak olyan titkos, ábrándos diákszerelmek voltak... szétfoszlott... 1913-ban végeztük el a felsőleányiskola hatodik osztályát. Irén még azon a nyáron menyasszony lett egy katonatisztnak, de a házasság ismeretlen okból nem jött létre. Nem sokkal később aztán Lebach Irén feleségül ment Rudnay Lajoshoz. 1918-ban találkoztunk Palicsón a Vigadó nagytermében. Tizenötünk közül kettő volt ekkor asszony, ezek közül egyik Lebach Irén volt, aki szintén megjelent a találkozón és

egyik bizalmas-barátnőjének panaszkodott, hogy boldogtalan.

**„Ugy emlékszem, nem volí szép...“
mondja a tanárnő**

Férje tulságosan komoly, szigorú, morózus és nálánál jóval idősebb férfi volt, aki mindenáron nagyvilági nőt akart faragni a mérsékelt körülmények és puritán elvek szerint nevelkedett fiatal asszonyból, aki az iskola padjait minden komolysággal, megfontolással, mélyebb érzés és eltökéltség nélkül a családi tűzhely gondotadó levegőjével cserélte fel. A találkozó után évek teltek el s Irént gyakran láttuk hol itt Szabadkán, hol külföldön. Nagyon megváltozott, ragyogó hölgy lett, pazarul elegáns és hódítóan érdekes asszony. Ez minden, amit tudok róla s örülök, hogy egykori iskolatársnőm annyi sok izgalom és akadály után boldog lett.

— *Egyébként, mi egykori osztálytársnői, testületileg táviratot küldtünk Habsburg Albrecht főhercegnének és sok, sok szerencsét és boldogságot kívántunk neki.*

Lebach Irén egyik volt tanárnőjét kérdeztük meg ezután a boldog főhercegné lánykoráról.

— Őszintén megvallom — mondotta mosolyogva a tanárnő — nem nagyon emlékszem. Annyi tanítványom volt az évek során, hogy a képük elmosódott az emlékezetemben. Ki gondolta volna? Lebach Irén... éppen olyan leány volt, mint a többi, talán valamivel elevebb, de kedves. Nem emlékszem, hogy komolyabb konfliktusa lett volna az iskolai törvényekkel. Közepes tanuló volt, inkább eszes, mint szorgalmas s ahogy az idő messzeségéből magam elé idézem az arcát, úgy hiszem, nem volt szép... akkor legalább nem. Mostani képe után igazán nem lehetne megismerni a bakfist, aki nagy szalagot viselt dus hajában és vezére volt az osztálytársnőinek... Ma reggel igazán meglepett, amikor olvastam, hogy a kis Irénből főhercegné lett, bár nem ért váratlanul a hír. Azokból a cikkekből, amelyeket eddig róla írtak, biztosan következtettem, hogy felesége lesz Albrecht főhercegnek...

Sz. E.

Felfüggesztették az adók behajtását egyik besszarábiai megyében

Évek óta nem volt a megyében jobb termés, mint az idén. — Éles támadás a kormány ellen.

BUCURESTI, augusztus 28. A napokban nagy feltűnést keltett a Cuvantul leplezése, amelyben hírül adta, hogy a besszarábiai prefektusok a belügyminisztérium jóváhagyásával elégedtek a lakosságnak a beszerzési bizottsággal szemben fennálló adósságát, ami körülbelül egy milliárd lejt tesz ki. A beszerzési bizottság volt az, amely az elemi csapások idején vetőmagokkal és élelmiszerekkel látta el a lakosságot, amelynek évi részletekben kellett volna visszafizetni a tartozását. Még alig múlt el a cikk nyomán keletkezett

Vihar Barbu Ionescu nyilatkozata körül

Nem volt joga a király nevében nyilatkozni — „Az ország nem akar tudni a tegnaptól, csak a máit ismeri“ — Barbu Ionescu nem lehet az uralkodó barátja

BUCURESTI, augusztus 28. Barbu Ionescu ismeretes nyilatkozata nyomán, amelyben a diktatúráról szóló híreket cáfolta meg, hatalmas vihar keletkezett bucuresti-i politikai körökben és a lapok erősen tiltakoznak az ellen, hogy Barbu Ionescu az uralkodó barátjának címezze magát és II. Károly király nevében nyilatkozzon. A „Le Temps“ közlése szerint, a nyilatkozat megtételére a király magántitkára, Dumitrescu adott táviratilag meghatalmazást. Erre a miniszterelnökségi sajtóiroda hivatalos cáfolatot adott ki a lapoknak, amelyben közölte, hogy az uralkodó senkinek sem adott felhatalmazást arra, hogy nevében nyilatkozzon.

A lapok erősen kommentálják az ügyet, így a Curentul „Barbu redivivus!“ cím alatt ír cikket, amelyben kifejti, hogy a tegnapi és ma között nagy különbség van. Barbu Ionescu nem lehet Románia királyának barátja és nem nyilatkozhat a király nevében. A királyt az ország miniszterei képviselik és II. Károly királynak Barbu Ionescu nem londoni képviselője.

— Az ország nem akar tudni a tegnaptól, csak a máit ismeri — fejezi be cikkét a Curentul.

A többi bucuresti-i lap is erősen tiltakozik az ellen, hogy Barbu Ionescu a király nevében nyilatkozzon, adjon le.

Fantasztikus cseh mese a Graf Zeppelinről

A léghajó repülése Csehország fölött, a lapok szerint, kémkedési célokból történt — Rémlátások rejtett fényképezőgépekről, terepfelvételekről és a Skoda-művek kódosításáról

PRÁGA, augusztus 28. A nemzeti demokrata Národní Listy, amely egyetlen szóval sem emlékezett meg a Graf Zeppelin prágai látogatásáról, mai számában kijelenti, hogy a német léghajó a cseh hatóságok engedélye nélkül repült át Pilsen és a Skoda-művek fölött. Feltűnt — mondja Kramár lapja — hogy a Graf Zeppelin gyanusan hosszú ideig tartózkodott Pilsen fölött. Nyilvánvaló nagyon tetszett nekik a vidék. Azonban a csehszlovák katonai igazgatás kevésbé lesz megelégedett, először, mert Pilsenben vannak a Skoda-művek és másodsor, mert a Zeppelin-repülés idejében folytak a cseh hadgyakorlatok a cseh-bajor határon. A németek jól tudják, hogy a léghajó miért repült el Prága és Pilsen fölött. Ez nem volt közönséges repülés, mint a prágaiak gondolják.

A Národní Listynek ehhez az alaptalan gyanúsításához a prágai német követség a következőket közli: „A csehszlovák hatóságokat négy héttel előbb értesítették a Graf Zeppelin megérkezéséről. A csehszlovák hatóságok minden feltétel nélkül engedték meg a csehszlovák terület átrepülését, úgy, hogy valamelyes engedélyek megsértéséről nem lehet szó“.

A legsovénabb lap mellett azonban más lapok is neveltséges gyanúsításokkal illetik a Graf Zeppelint. Így a Národní Politika, amely testvére a Národní Listynek, azt állítja, hogy a léghajó kapitánya, Lehmann, túl alacsonyan röpi Pilsen és a Skoda-művek fölött, ami pedig tilos. Ennek a repülésnek tanulságai arra kényszerítik Csehszlovákiát, hogy a jövőben legyen elővigyázatosabb az ilyen hirtelen légi látogatásoknál, mert a tiltott területek átrepülése kellemetlen következményekkel járhat. A légi járműben elrejtett fényképezőgép felveszi a stratégiai pontok legkisebb részleteit is és azután csodálkozni fognak, ha az ellenség (?) oly behatóan ismeri a csehszlovák területet.

A Reforma, a cseh iparospárt lapja azt írja, hogy mialatt a Graf Zeppelin elrepült Pilsen fölött, a Skoda-művek egész telepét sűrű ködbe borították. A Skoda-művek arra használták fel a Zeppelin látogatását, hogy kipróbálták az elkódosítási módszereket. A kísérlet fényesen sikerült, ami abból is kitűnik, hogy a léghajó parancsnoka rádiótávíratban jelentette, hogy a Skoda-műveket egyáltalán nem látta. Az ilyen elkódosítás célszerűsége és gyakorlati értéke azonban nagyon is vitás, mert minden prágai papirkereskedésben szabadon vásárolhatók légi felvételek. És hozzá még a Skoda-művek a háború alatt számos német mérnököt foglalkoztattak.

A Reform jelentését közönséges sovány hírlapi kacává degradálja a Skoda-művek prágai vezérigazgatóságának az a kijelentése, hogy a művek elkódosítási kísérletéről nem tudnak semmit sem és arról sem, hogy a Graf Zeppelin vezetője rádiótávíratban jelentést küldött volna a műveknek.

Az aradi mozik mai műsora

CENTRAL: Premier. A VADON KIRÁLYA. Vadnyugati kalanddráma, beszélő és zenélő hangos film. Főszerepekben a világhírű csodakutya Rin-Tin-Tin és partnere a kis Sonny Boy. Előadások kezdete 7 és egynegyed 10 órakor. Kezdekör az ajtók bezáratnak.

SELECT: 7 órakor.

MODERN (Marosparti nyári mozgó): Utoljára. SZERELMI LÁZ. Érdekesítő filmjatek Hans Junkermann és Vivian Gibson-nal a főszerepekben.

ELITE: 7 és egynegyed 10 órakor. Utoljára. DIVATKIRÁLYOK. Vigjáték a közkedvelt Pat és Patachon-nal.

GRADISTE: 7 és 9 órakor. Utoljára. RICHELIEU BIBOROS. Történelmi dráma. Főszerepekben: Alma Rubens és Robert B. Mantel.

H I R E K

Bányakatasztrófia Kattowitz mellett

Tizennégy bányász eltemetett a beomló tárna.

KATTOWITZ, augusztus 28. A közeli Neudoriban a Hildebrand-tárnában tegnap a belárat összeomlott és a romok 14 bányászt maguk alá temettek. Ezek közül eddig csak nyolcat sikerült súlyosan sebesült állapotban a felszínre hozni. — Minden további mentést munka eredménytelen maradt és alig van remény, hogy az eltemetett bányászokat meg lehessen menteni.

A katasztrófát erős földrezkódítás okozta, melyet az egész környéken is lehetett érezni és amely nagy pánikot okozott a lakosság körében.

— Tíz halálos ítélet Moszkvában. Moszkvából jelentik: A szovjet politikai osztálya tíz embert halálra ítelt, mert a vádlottak ezüstpénzt gyűjtöttek és ellenforradalmi propagandát folytattak. Az ítéletet végre is hajtották.

— Temesvár volt főpolgármestere ügyvédi irodát nyit. Temesvárról jelentik: Dr. Georgevici Lucian, Temesvár volt főpolgármestere legközelebb Rékásra költözik és átveszi dr. Bugariu Sever szenátor ügyvédi irodáját, akit közjegyzőnek neveztek ki.

ORTNER cipőszalonja és orthoped cipészete Aradon v. Salac-ucca 5. sz. alatt

— Halálugrás a bucuresti-i törvényszék épületének emeletéről. Bucurestiből jelentik: A törvényszéki palotában tegnap megrendülő öngyilkosság történt. A törvényszéken levő büffet harminc éve vezeti egy Olteanu nevű alkalmazott, akinek néhány nappal ezelőtt felmondtak. Tegnap reggel Olteanu, aki nem tudott belenyugodni a történetekbe, leugrott az első emeletről. Haldokolva vitték kórházba, ahol nemsokára kiszervekedett. Hát hagyott levelében azt írja, hogy egész életét az igazságügyi palotában töltötte és nem tud attól megválni.

— Az elemi iskolákba hat éves gyermekek is felvehetőek. Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium 93.191—930 szám alatt rendeletet adott ki, amely szerint az elemi iskolák hat éves gyermekeket is felvehetnek, ha a szülő orvosi bizonyítvánnyal igazolja a gyermek iskolai munkára való fejlettségét. Ez a rendelet szociális szempontból is nagyjelentőségű, mert a proletárszülőknél lehetőséget ad, hogy gyermekeiket már hat éves korban kezdhessék iskoláztatni.

— Kiránduló diákok katasztrófiája. Bonnevilleből jelentik: Egy kiránduló lyoni diákesapat alatt egy szakadékon átvezető híd leszakadt. Három diák szörnyethalt, heten többé-kevésbé súlyos sérülést szenvedtek.

— Betörőbandát lepleztek le Békéscsabán. Békéscsabáról jelentik: A csabacsüdi uradalmi pusztán nagyszabású betörőbandát lepleztek le. Az uradalom cselédsége tolvajbandát alakított és eddig több, mint 50.000 pengő értékű holmit lopott el. Eddig 20 letartóztatás történt. A nyomozás folyik.

— Utolsó pillanatban menekült meg egy gyorsvonat a katasztrófától. Berlinből jelentik: A csodával határos módon menekült meg egy katasztrófától a berlin-bécsi gyorsvonat. Taufkirchen állomás közelében a vasúti töltés leomlott és a váltóórnek az utolsó pillanatban sikerült a vonatot megállítatnia. Az utasokat öt óras késéssel segélyvonaton vitték tovább.

— A természetes szépség győzött az Aradi Közlöny szépségversenyén. Tisztelet Szerkesztőség! Az Aradi Közlöny vasárnapi szépségversenyének van egy olyan eredménye is, amelyre eddig még senki sem hívta fel a közfigyelmet. Azzal, hogy Vigh Ibolyka lett a strandkirálynő, maradéknélküli diadalra jutott az az elv, hogy a természetes szépség is tud győzni a kozmetikai szépségek felett. Vigh Ibolyka arcán nincsenek puderfelhők és ruzstömögek, mégis nemcsak a zsűri találta méltónak az első díjra, hanem az egybese-reglett ifjúság zajos ovációja is azt igazolja, hogy a kifestett, ruzsos ajku nők nem érvényesülnek a napfényben, a strandon. A sport nem tűri a mesterségesen kikészített arcot és festett haját. A strandszépségversenyen a természetes szépség vitte el a pálmát, mindenki öröme. Tisztelettel: egy olvasó.

Egy pilóta borzalmas halálküzdelmé egy mérges kigyóval Repülőgépen akarták a kigyót szállítani, amely kiszabadult és megtámadta a pilótát

LONDON, augusztus 28. A Daily Mail egy repülő halálküzdelméről ír, amelyet az repülőgépen egy mérges kigyóval folytatott. A repülő Scot Cittybe akarta a kigyót szállítani, amely kikuszott ketrecéből és a pilóta üléséig hatolt előre. A pilóta igyekezett a kigyót feje mögött megfogni és a gépből kidobni, de ez a kísérlete sikertelen maradt, mert az állat teljesen teste köré fonódott.

Ekkor a pilóta képtelen volt a gépet kormányozni és az már néhány 100 métert zuhant lefelé, amikor mégis sikerült az állatot megölnie. A kigyó azonban megmaradt a repülőn, aki nagy fájdalom dacára ismét a gép urává lett és szerencsésen földet ért. Nyomban kórházba szállították és remélik, hogy megmentik az életét.

A temesvári ítélőtábla leszállította Vas Anna és Harangozó Mihály büntetését

Két év helyett egy évi büntetést kapott Vas Anna — Az ügyész megfeleltette az ítéletet

ARAD, augusztus 28. Pár héttel ezelőtt zajlott le az aradi törvényszék előtt Vas Anna és Harangozó Mihály ismert kémkedési ügye. Az aradi törvényszék, mint ismeretes, Vas Annát két évi fogságra, Harangozó Mihályt pedig egy esztendőre fogságra ítélte el. A vádlottak felebbezése folytán az ügy a temesvári ítélőtáblához került, amely érdemlegesen meg foglalkozott Vas Anna és Harangozó Mihály ügyével.

Nyomban a tárgyalás megnyitása után az ügyész — tekintettel arra, hogy állami érdekeket érintő bírányról van szó — zárt tárgyalást kért. A tábla azonban az ügyész indokait nem találta indokoltnak és így népes nyilvánosság előtt emelkedett szólásra dr.

— Ma délelőtt kezdődött meg a városi tisztviselők eskütétele. Ma délelőtt megkezdődött az aradi városházán a városi tisztviselők eskütétele. Reggel a tisztviselők első turnusa tett esküt Velcsöv Géza dr. alpolgármester kezébe, délelben a második turnus tette le az esküt Raicu Aurél dr. alpolgármester kezébe.

Véletlen, vagy végzet

Mintha valami végzetszerű elrendelés állítaná sorba az egymásután következő repülőszerencsétlenségeket. Néhány nap leforgása alatt nyolc vagy tíz véres repülőszerencsétlenség híre borzongatta meg az emberek amugy is megviselt, mindenre kínos érzékenységgel reagáló idegrendszerét. Megfigyelhetjük, hogy a szerencsétlenségek ilyen egymásrakövetkezésében rendszer van. Hideg, kegyetlen rendszer. Az egyes periódusok, legyen az földrengés, házbeomlás, vagy öngyilkosság, igazolják ezt. De csak igazolják. Megfejtésük előtt megtorpan az emberi értelem, mert szemünk és agyunk előtt örökre zártak a mindenség nagy misztériumai. Elborzadva s a jövőtől rettegvé találgatunk a szerencsétlenség-szerűlák látán, mert bebizonyul, hogy csődöt mond az emberi értelem s nem marad más hátra magyarázatul — ha bármilyen tudományos vagy természetfölötti köntösbe öltöztetjük is azt — mint a véletlen vagy a végzet.

— Vasúti katasztrófia 21 halottal. Sanfranciscóból jelentik: A Southern Pacific vasútvállalat két vonata Saint Louis és Obispo között egymásbafutott, 19 utas és két vasutas súlyosan megsebesültek.

— Tizenkét díj kerül kiosztásra az aradi nyomdászok augusztus 31-iki, vasárnapi kerti ünnepélyén. A női szépségverseny győztese, valamint a tekeverseny helyezettei értékes díjakat kapnak. Az immár Erdélyiszerte jó hírrevel szerzett vagonjáti zenekar hangversenye, továbbá a yándordíjnyertes Gutenberg Dalkör énekszámai hivatottak az ünnepély nivóját emelni. Az ujaradi Kornett-vendéglőben tartandó mulatság délután 3 órakor kezdődik.

— Seiler Anna a zongoratanítást szeptember 1-én megkezdte. Jelentkezni lehet 11—12 óráig. Maros-ucca 1. sz. I. emelet.

— Tabakovits Danica Kálmán János-ucca 6. I. emelet — iparművészeti tanfolyamát szeptemberben megkezdte. Beiratkozás 10—12 óráig.

Demian Aurel, Vas Anna védője, aki kimutatta a táblának, hogy Vas Anna nem szolgáltatatható olyan adatokat, amelyek a kémszolgálat fogalmát takarnák.

Dr. Vadász Armand, Harangozó védője viszont arra hivatkozott, hogy védenca nem tudott arról, hogy Vas Annának milyen összeköttetései vannak, ezért védenecének felmentését kérte. A tábla szüneti tanácsa délelben tizenkét órakor hirdette ki határozatát, amely megváltoztatta az aradi törvényszék ítéletét, amennyiben Vas Anna büntetését egy esztendőre fogságra szállította le, Harangozó Mihályt egy éves fogságbüntetését pedig tíz hónapban állapította meg. Mindkét ítéletnél hét hónapot s 21 napot kitöltőttnak vett a tábla. Az ügyész megfeleltette a tábla ítéletét.

— Esküvő a 24-ik órában. Az ifju, 24 esztendőes kovácsmesternek mára tüzték ki a polgári esküvőjét. Az anyakönyvi hivatalban már várta a vőlegényt és a menyasszonyt, amikor megérkezett az értesítés: a menyasszony nagyon beteg, jöjjön ki az anyakönyvvezető és eskesse össze sürgősen az ifju párt. Széll Lajos dr. permanens bizottsági tag és Vatlan Aurél anyakönyvvezető autón kivágtattak a színhelyre és a menyasszony betegágyánál megtörtént az esküvő. Az ujdonsült férj nagy hálátkodás közepette bucsuzott el dr. Szélltől és Vattiantól, akik ki sem érték jóformán a szobából, amikor egy éles asszonyi sikoly rázta meg a levegőt. Utána csessemősírás... az esküvő tényleg a 23-ik óra 59-ik percében ment végbe...

— H. Sziklay Gizi táncitanárnő Str. Cercetasiilor 7. (Szt. Pál-uccai) tánciskoláját augusztus 31-én haladók, szeptember hó 1-én kezdők részére megkezdte.

Színház — Irodalom — Művészet

* Az idei színházi szezon két slágere. Budapestről jelentik: A magyar főváros idei színházi szezonjának két slágere Zilahy Lajos: „Leona” című darabja, amelynek tárgya az 1918—19-iki forradalmi évek. Női főszereplője Bajor Gizi. — A másik Csathó Kálmán: a „Szerzők lovagja” című darabja, amely a vidéki konzervativizmust helyezi szembe a nagyvárosi modern élettel. Női főszereplője ugyancsak Bajor Gizi.

NYARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ
ELŐFIZETŐINKNEK,
valamint olvasóinknak lapunkat a postabélyegkülönbözet megtérítése ellenében bárhová utána küldjük. Kérjük ez ügyben a kiadóhivatalhoz fordulni, amely a megrendelt lapnak naponkénti pontos eladásáról gondoskodik

Beszélgetés a modern egyiptomi csapásról

Báró Rothschild poloska-gyűjteménye — Gázháboru gázmaszkkal

A köztisztasági intézmények egyik vezető férfiújával beszélgettünk a modern emberiség egyik átkáról, mely afféle új egyiptomi csapásnak tekinthető: a házi poloskáról.

— Az emberek — szól — szemérmesek. (Vagy inkább álszemérmesek.) Nem szeretnek róla beszélni és hallani. Ugy kezelik, mint hajdan a titkos betegségeket. Mi ennek a célja? Szembe kell vele nézni.

Évekig tanulmányozta a kérdést, itthon is, külföldön is. Ezt mondja:

— Csak négy-öt száz év óta ismerik, állítólag Ázsiából hurcolták be. Százötven év óta van tudományos irodalma. Csakis az embert szereti. (De őt aztán nagyon.) (Meg a galambokat). Ánis-olajjal próbálják lépre csalni, melynek szaga leginkább hasonlít az emberi verejték szagához. Ezzel az olajjal vonalat húztak a veszélyeztetett lakások falára s a vonal végére afféle csapdát állítottak föl. A kísérlet néha sikerült: az áldozat követte a léniát, egy-kettő bele is mászott a csapdába, de a ravaszabbak megöröngölték a veszedelmet, visszafordultak, a menyegzetre másztak s onnan éjszaka idején levetették magukat az ágyra. Hihetetlen értelemmel — ösztönrel — rendelkezik ez a féreg, hihetetlen szívósággal. Étlen-szomjan, farkasordító hidegben is boldogul. Még a jég hátán is. Erről különben szibériai hadifoglyaink tudnak mesélni. (Rémmeséket, melyek szóról-szóra igazak.)

— Meddig él?

— Két évig. Akkor elpusztul.

— A londoni báró Rothschildnak csodálatos gyűjteménye van a világ legkülönbözőbb poloska-fajtáiból, teljes gyűjtemény, mellyel csak a Nemzeti Múzeum gyűjteménye vetekszik.

— Mi a hazája?

— A Baikántól kezdve majdnem minden európai ország. De az északi államok, Anglia, Dánia, Norvégia nem ösmeri. Amerika el van vele árasztva. Spanyolországban, Franciaországban, Olaszországban is van.

— Hogy állunk mi ezen a listán?

— Sajnos, nem az utolsók. Akármilyen nagy a tisztaság, behurcolhatják.

— Mióta foglalkoznak rendszeresen az irásával?

— Körülbelül negyven éve. Először kénnel, paprikával, forró gőzzel kísérleteztek, kevés eredménnyel. Az egyetlen fogatos eljárás a gáz: gázháboru kell viselnünk ellene, gázmaszkkal.

— Mi ez a gáz?

— Ugyanaz a cián-gáz, mellyel Kaliforniában a gyümölcsfégeket pusztítják, az a kékgáz, mely Kaliforniát gazdaggá tette, de nem a Zeppelin-féle kékgáz. Láthatatlan és szagtalan, alattomos és veszedelmes. Három szippantás már rosszullétet okoz, tíz belégzés feltétlen halált. Jelenlétét nem lehet észrevenni, csak ha cigarettára gyújtunk. Ekkor a cigarettafüst keserű mandulalajú. Vegyszerekkel s madarakkal próbálják ki, vajjon van-e még gyilkos gáz a helyiségekben, főképp a hajók fenekén, a kabinokban. Az első huszonöt másodpercben minden élő poloskával végez.

— Történtek-e már halálos balesetek?

— Bizony, elég gyakran előfordulnak vi-gyázatlanságból. Egy munkás úgy érezte, hogy elszédül a gázmaszkban — mert kelle-metlen ezt viselni, az ember izzad alatta — s ahelyett, hogy kijött volna a gáz alatt levő helyiségből, lekapta arcáról. Szörnyet halt. A múlt évben pedig egy ismert temesvári újság-író halt meg a ciángázról.

— És a férgek nem találták még föl a gázmaszkat?

— Nem. De mégis védekezni próbálnak. Megmagyarázhatatlan, emberi ésszel föl se fogható, hogy az ellenük irányuló hadászati műveleteket megsejtik és sokszor csapatosan menekülnek, mint egy karaván, át a szomszédba, az ablakokrésein keresztül s ilyenkor a szomszédot boldogítják.

A mórícöldi betörőt ma a helyszínre szállították

Egyik szemét kilőtték Bot Bajku gájl cigányoknak

ARAD, augusztus 28. Ma délután a gatajal csendőrség két embere elszállította Aradról Boc Bandi Bajku néven ismert betörő cigányt, aki eddig ismeretlen bűntársakkal ki akarta fosztani a temesvári Banca Svabeasca mórícöldi fiókját.

Ismeretes, hogy a napokban vakmerő betörési kísérlet történt a temestoronalmegyei Gataja járásbeli Mórícöld községben. Több ismeretlen egyén az éjszaka leple alatt klakartta fosztani a temesvári Banca Svabeasca mórícöldi fiókját. Az első zörrenésre felébredt a banképületben lakó pénztárnok, Rothaus Benedek, aki a holdfény mellett megállapította, hogy több ember a bank pénztárát igyekszik felfeszíteni. A pénztárnok előreszegzett fegyverét a betörőkre tartotta. Azok megijedtek és menekülni kezdtek az általuk kinyitott ablakon keresztül. A pénztárnok a menekülőkre sültette fegyverét. Közülük egyet eltalált, amíg az éppen az ablakon keresztül igyekezett. A lövés nem volt halálos, mert a fegyver sőréttel volt töltve.

A megsebzett betörő is napokig bujdosott és végül hazajött Gájban lakó szüleikhez. Másnap felvételre jelentkezett az aradi közpórházban. Ott nyomban felvették, mert látták, hogy szemsérülése igen komoly.

A rendőrség a körlevél alapján tudta, hogy Boc volt az, aki a mórícöldi betörést megkísérelte, mert a körlevél magában foglalta a Rothaus

Hirdessen 45 óra Aradi Közlönyben

Flit gyorsabban illik
Bárga kanna — fekete savval
Kizárólagos vezérképviselő Romániában:
STANDARD DROGHERIA București

által mondottakat, hogy megsebesítette az egyik betörőt a szemén. Bocot közben megoperálták. Szeme helyére műszemet kapott. A rendőrség emberei előtt beismerte, hogy ő követte el a betörést. Miután felépült, a csendőrség vette őrizetbe. Ma átadták a gatajal csendőrsévezetőnek, aki a helyszínre viszi, hogy a betörési kísérletet rekonstruálják. Azután átadják a temesvári ügyészség fogházának, mert a bűnügy annak körzetében történt.

LEGUJABB.

Minden képzeletet felülmuló hőség uralkodik Angliában

Londonban ma kilenc, az utolsó 48 órában tizenhat embert ölt meg a hőség — A nők fürdőruhában járnak az uccákon — A bírók lovelik talárjukat a tárgyalóteremben

LONDON, augusztus 28. A késő nyári kánikua egymásután szedi áldozatait Angliában. Az állandóan emelkedő hőségben ma kilenc ember halt meg, míg az utolsó negyvennyolc óra rekkenő hősege tizenhét emberáldozatot követelt. Jellemző a kibírhatatlan melege, hogy a törvényszéken tárgyaló bírák kénytelenek voltak parókájukat és talárjukat levetni és ingujban bíraskodtak, ami már régen nem történt meg Angliában. Ma reggel már akkora volt a hőség, hogy valóságos népvándorlás indult meg a Themzehez. A nők fürdőruhában, köppenben vonultak fel az uccákon.

lazult és katasztrófával fenyeget. Egyetlen hely, ahol a meleget ki lehet bírni Londonban, a földalatti vasut állomásai, amelyek tömve vannak emberekkel.

LONDON, augusztus 28. Az egész ország területéről jelentések érkeztek arról, hogy a hóguta következtében sokan összeesnek az uccákon. Eddig 8 ember halt meg a nagy hőség miatt, közöttük két katona, akik a hadgyakorlatokon vettek részt. Több katonát súlyos állapotban kórházba kellett szállítani. Ma délután 1 órakor a hőmérséklet árnyékban 38 fok Celsius volt.

A londoni magasvasut-alapépítmény meg-

Waldburg hercegnő halálos autókatasztrófia

Egy felborult autóból kizuhantak az utasok — Mindnyájan súlyosan megsebesültek

WANGEN, (Dél-németország), augusztus 28. Algau és Ravensburg között egy autó, amelyben Waldburg Zeil hercegnő, Gabriella grófné, Eltz gróf és Konstantin gróf ültek,

felborult és az utasok, Konstantin kivételével, az autóból kizuhantak. A hercegnő, kórházba szállítása közben szörnyethalt és a többiek is többé-kevésbé súlyosan megsebesültek.

A Lomási-ügyben Marosvásárhelyen folyik a vizsgálat

Vulpe aradi főügyész a marosgalonyal telep könyvelt vizsgálja felül — Jelentés szerint, újabb 80-100 millió adó-eltiltkolást állapítottak meg — Marosvásárhelyre rendelték Rebreanu inspektort

ARAD, augusztus 28. Vulpe főügyész napok óta Marosvásárhelyen tartózkodik, ahol a Lomási R.-T. marosgalonyal fiókjánál vizsgálja felül az üzleti könyveket. A Dimineata marosvásárhelyi jelentés alapján közli, hogy a főügyész, Oriscu marosvásárhelyi vizsgálóbíróval és Muresanu pénzügyi inspektórral számos kihallgatást eszközölt. A lap szerint megállapítást nyert, hogy a marosgalonyai fiók 1924 óta adóeltiltkolást eszközölt. A házkuta-

tás, valamint a kihallgatások során szerzett adatokból 80-100 millió lejes adóeltiltkolást látnak. Az ügyben táviratilag Marosvásárhelyre rendelték Rebreanu Gyula kolozsvári pénzügyi inspektort, akit az ügyben Aradon rövid időn át vizsgálati fogságban tartottak. Rajta kívül Crangu volt marosvásárhelyi pénzügyigazgató, aki jelenleg Focsaniban teljesít szolgálatot és Florian pénzügyi inspektort idézték meg. A vizsgálat folyik.

ÉRDEKES HIREK a világ minden részéből

* **Párisba viszik a tengert.** Párisból írják: Hatalmas tervvel foglalkozik most a párisi községtanács. A jelszó ez: — Hozzuk a tengert Párisba. — A munkálatok hamarosan megkezdődnek és jövő nyáron már az Atlanti ocean vizében fognak lubickolni a párisiak, — odahaza Párisban. Hatalmas strandfürdőt akarnak most felépíteni Párisban, eredeti tengervízzel. Páris nincs messze a tengertől, megfelelő csőhálózat után, könnyű szerrel lehet a párisi strandfürdőre elvezetni a tengervizet. Érdekes, hogy ez a terv először 1875-ben merült fel; a párisi községtanács, Clemenceau elnöklété alatt elhatározta, hogy tengervizet vezet a fővárosba, később aztán a dologból nem lett semmi. De nemcsak strandfürdő céljaira fogják az Atlanti-ocean vizét Párisba vezetni, hanem különböző gyógycélokra is. Kórházakat fognak ellátni sós tengeri vízzel, amire sok betegnek szüksége van. Ezenkívül nagyobbszabású tengeri akváriumokat akarnak berendezni Párisban, tengeri flórával és faunával, hogy megkönnyítsék a tudományos kutatást.

* **Lenyelte a hamis csekket, de hiába.** New-Yorkból írják: New-Yorkban az egyik bank, a Lafayette Trust Co. pénztáránál megjelent egy Klein Sámuel nevű ember, aki egy százdolláros csekket akart készpénzre átváltani. A pénztáros megvizsgálta az aláírást és a csekket gyanusnak találta, tehát feltűnés nélkül rendőrt hivatott. Klein Sámuel a pénzre várakozva, meglátta a rendőrt, hirtelen kikapta a pénztáros kezéből a csekket és a szájába vette. A rendőr és a pénztáros egyszerre vetették rá magukat, de már elkéstek, mert Kleinnek sikerült lenyelnie a hamis csekket. A rendőr, mit tehetett mást, rögtön a mentőkért telefonált, aokkal bevietta Klein Sámuel a kórházba, ahol a főorvos hánytatót adott neki. Azonnal előkerült a csekk és a szakértők megállapították, hogy valóban hamis. A furfangos Klein Sámuel természetesen letartóztatották.

* **Huszezer fontért elárvereztek egy falut.** Londonból jelentik: A Lancashirei Low Moor falut, beleértve 212 lakóházát, a falu iskoláját, postahivataltát és több üzletet, nyilvános árverésen 20.565 fontért eladták. A falut 130 évvel ezelőtt a Cornett szövőgyáros-család alapította s a szövőipar megerősödésével, fokozatosan kiépítette. Az ipar pangásának kézzelfogható tanúságaként nem akadt vevője magának a vízierőre berendezett 1000 szövőszék gyárnak. Ezt a gyárat, amely egyike volt az első gépjármű gyáraknak, 1820-ban lovasságnak kellett a géprombolók ostroma ellen megvédeni.

* **Papok szeretnének lenni az anglikán nők.** Londonból jelentik: A Női Munka Nemzetközi Szövetsége beadvánnyal fordult a canterbury-i rsekhez, amelyben kéri a nők számára a papi pálya megnyitását. Az érdekes beadvány indokolása kimondja, hogy a nők lelkülete sokkal inkább alkalmas a keresztény tanok hirdetésére, mint a férfiaké és megjósolja, hogy néhány év múlva, ugyis csak női papok fogják ellátni az anglikán egyház teendőit. A beadvány egész Angliában nagy feltűnést keltett.

* **Szeszizű cigaretták Amerikában.** Newyorkból jelentik: A prohibíciós törvényen minden elképzelhetetlen módon igyekeznek túljárni. Egy amerikai dohánygyár legutóbb azzal a kellemes hírrel lepte meg fogyasztóit, hogy szeszizű cigarettákat hoz forgalomba. Van whisky-izű szivar, borizű cigaretták, sörizű pipadohány és így tovább. A gyár természetesen nem győz elegendő ilyen preparált dohányneműt gyártani. A hatóságok azonban felfigyeltek erre az ötletre és alighanem rövidesen véget vetnek ennek a különös, amerikai izű üzletnek. Addigra azonban a gyár tulajdonsága rég működésbe lépett.

SPORT KÖZLÖNY

A magyar és német vízipóló válogatott veretlenül halad a Klebelsberg-kupa döntőjére

Belgium kikapott, Anglia győzött. Franciaország és Svédország még nem szerzett pontot.

NÜRNBERG, augusztus 28. A csapatok a tegnapi pihenő után, ma délután folytatták a küzdelmet a Klebelsberg-kupaért. A mérkőzések a mai napon is, a papirformának megfelelően, a favoritok győzelmével végződtek. A magyar reprezentatív polózók eddig megnyerték valamennyi mérkőzésüket, meglehetősen sok gólt dobva ellenfelük kapujába, de ennek ellenére, a csapaton a bizonytalanság jelei látszanak és így a magyar sportközvélemény kétkedve várja a válogatottjai további szereplését. A németek viszont meglepő jó kondícióban vannak és könnyen intézik el ellenfeleiket. A döntőt — vasárnap — minden valószínűség szerint a magyar és német csapatok fogják vívni. Ha addig a magyar polózók formájában nem áll be lényeges javulás, akkor kénytelenek lesznek diadalutjuk közepette, két évi veretlenség után, meghajolni a „feketesasos” német fiuk előtt. A belga csapat, a torna „mumusa”, ma elszenvedte első vereségét a németektől. Beszámolónk a mérkőzésről:

Anglia—Franciaország 3:1 (1:1). A két outsider összecsapása az angolok megérdemelt győzelmével végződött. Szünet előtt a két csapat között nem látszik semmi differencia. Félidő után azonban a brittek felülkerekednek és biztosan győznek.

Németország—Belgium 3:1 (1:1). A két pompás csapat mérkőzése valóban élvezetes és nagyszerű sportcsemegét adott a hozzáértő német közönségnek. Az első félidőben hatal-

mas iramot diktálnak a csapatok és teljesen egyenrangú játékot mutatnak, úgy, hogy döntetlen eredménnyel fordulnak. A második félidő is döntetlen eredményt ígér, amikor már a németek hatalmas iramba fognak és emberfeletti erővel a maguk javára döntenek a küzdelmet. A mérkőzést Komjádi Béla jól vezette.

Magyarország—Svédország 7:3 (4:2). A magyar csapat gyenge játéka ellenére, biztosan győz a skandinávok ellen. A magyarok rossz kondíciójára mi sem jellemzőbb, mint ezelőtt öt héttel a svédeket otthonukban kétszer is legyőzték és pedig 9:0 és 10:0 arányban. A magyar csapatorsor ugyan kitett magáért, de a védelem, különösen a kapus bizonytalan játéka rontotta el az eredményt. A vezetés Sandström révén a svédeké. Németh egyenlített. Ezután Kesrü dob két gólt. Szünet előtt ismét Németh juttatja a magyarokat gólhoz és Svensen góljá zárja a félidőt. Második félidőben Vértessy ér el újabb magyar gólt. Ekkor Anderson juttatja magyar hálóba az utolsó svéd gólt. A végeredményt Vértessy és Németh állítják be.

* **O Brassóban lesz a román pentatlon-bajnokság.** Brassóból jelentik: A brassói atlétikai liga, a központi atlétikai szövetség megbízásából, vasárnap a Brassó—Bucuresti városok közötti válogatott atlétikai mérkőzés keretében rendezti az országos pentatlon bajnokságot.

Az AKE. nemzetközi tenniszversenyének harmadik napja

Covarovic (Prága) bemutatkozott — Ma délután a teljes külföldi mezőny startol

ARAD, augusztus 28. A nagyváradi nemzetközi tenniszverseny hosszúra nyulása miatt, a külföldi versenyzők csak későn érkeztek Aradra, így az első két napon jobbra érdektelen mérkőzések voltak. A külföldiek még ma pihentek, hogy holnap — pénteken — teljesen fittnek álljanak ki az AKE versenyén. A külföldiek, akiket előre jeleztünk, azok mind beutottak. Az összes belföldi versenyzők is Aradra érkeztek. A már kedden megkezdett verseny előmérkőzéseinek tekintélyes hányada lebonyolítást nyert, így a pénteki mérkőzések már teljes értékű, igazi sportesemények lesznek. Csütörtökön a külföldiek közül egyedül a prágai Covarovic állt a starthoz, aki a jóképességi nagyváradi Petrovits Károlyval mérte össze erejét. A játékán kétségtelenül látszottak az utazás és a nehéz nagyváradi mérkőzés nyomai, de ennek ellenére elsőrangú produkált. A programm ma már teljesen gördülékenyen nyert lebonyolítást. A verseny igazi érdekes része csak pénteken kezdődik, amikor az összes külföldiek megjelennek a startnál, közöttük nem kisebb nagyságok, mint Neobalek szlovenszki bajnok, Balás (Budapest), Kinzel és Eifermann (Bécs), Blobol, Covarovic (Prága), stb. A mai eredmények a következők:

Férfi egyes I. osztály: Tancos (Hellas)—Deutsch (Vulturul, Lugos) 6:0, 6:2. Székely (AKE)—Farkas (Universitatea) 4:6, 6:1, 7:5. Welwart (Bécs)—Somló (Kadima) 4:6, 6:2, 6:4. Covarovic (Prága)—Petrovits (NSE) 6:1, 6:8, 6:0. — **Férfi páros:** Réthy (Marosvásárhely), Schmiedt (Olimpia, Brassó)—Tancos (Hellas), Gót (AKE) 6:3, 6:0. Schwartz A. (NAC), Somló (Kadima)—Schwartz (AKE), Vámos (Hellas) 6:3, 6:4. Fehér (AKE), Róth (AKE)—dr. Botis (Hellas), dr. Moga (Hellas) 10:8, 6:4. — **Férfi egyes II. oszt.** Székely (AKE)—Réner (FSC) 6:0, 6:1. Petrovits M. (NSE)—Aranyossy (AKE) 6:2, 6:0. Hamburger (Vulturul)—Patak (AKE) 6:1, 6:0. Schmiedt (Olimpia)—Schwartz (NAC) 6:2, 6:4. Roth (AKE)—Steiner (AKE) 6:2, 6:3. Hamburger (Vulturul)—Wechsler

(Hellas) 8:6, 6:4. Schmiedt (Olimpia)—Glück (Hellas) 6:1, 6:1. Fehér (AKE)—Zoepfl (Hellas) 7:5, 6:3. Farkas (Universitatea)—Dörner (AAC) 10:8, 6:3. — **Női egyes II. oszt.** Waldnérné (Hellas)—Papp Magda (NSE) 7:5, 6:1. Giurgiutné (Hellas)—Törökné (AKE) 6:1, 6:0. Aszlán Baba (AKE)—Holländerné (AKE) 6:1, 6:2. — **Ifjúsági fiúk:** Roth (AKE)—Stern (AKE) 7:5, 6:3. Roth (AKE)—Rodler (AAC) 6:1, 6:1. Szász (KAC)—Világ (AKE) 6:3, 6:1.

* **O Vasárnap lesz a harmadik Ujpest—Ambrosiana mérkőzés.** Budapestről jelentik: A közép-európai kupaszövetség határozata folytán vasárnap tartják meg a harmadik Ujpest—Ambrosiana mérkőzést Bernben, semleges pályán.

* **O A Hungária Detroitban is győzött.** Detroitból jelentik: A Hungária csapata győnyörű iskolajátékkal lepte meg az itteni közönséget és teljesen megérdemelt győzelmet aratott az All Stars csapata fölött 2:1 (1:1) arányban.

* **O Borosjenői Victoria—Tricolor 0:0.** Borosjenőről jelentik: Az újjászervezett borosjenői csapat a jóképességi aradi Tricolorl látta vendégül. A mérkőzés a mutatott formának megfelelően, eldöntetlenül végződött. A játék nagyobb részében a Victoria volt fölényben. A Tricolor csak ellenállásával bírta a vereséget elhárítani. A döntetlen eredmény különösen hízlelő volt a borosjenőiekre. Román (Arad) jó bíró volt. Itt említjük meg, hogy a borosjenői sportélet nagyon szép előhaladást tanusított ez évben. A reorganizáció különösen Fejer főszögabíró, mint a sportklub elnöke és Kálnoky szögabírósi tisztviselő, ügyvezető alelnök érdemeinek tudható be. Az egyesület 10 éves múltjából az utóbbi évet nevezhetik a legeredményesebbnek. A nevezeteken kívül elsősorban Reczler tréner érdemeit kell megemlíteni, az egész vezetőség lelkiismeretes munkája mellett. Jövő vasárnap a borosjenői csapatot Nagyszalontán látják vendégül.

Szerkesztői üzenetek.

B. B. Kisjénő. Versét átadtuk Vigh Ibolykának, az aradi strandkirálynőnek, aki ezúton fejezi ki érte meleg köszönetét.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Hogyan néz ki a Lomási Erdőipar ügye külföldi megvilágításban

A kontremin dacára Svájc optimisztikusan látja a Lomási helyzetét — A Lomási Erdőipar ügyében még nem mondták ki a végső szót

BUDAPEST, augusztus 28. Az elmúlt hét utolsó napjaiban különösebb lanybaság állott be a budapesti tőzsdén, a fapiacón. A Nasicai papírok, amelyek július 21-én még 128 pengőn állottak, 110 pengőre estek. Ez az áresés nem a budapesti tőzsdére koncentrált jelenség, hanem egy függvénye az európai fapiacsi dekonjunktúrának. Legkevésbé megvárható ez a jelenség a Nasicai testvérvállalatának, a Lomási Erdőiparnak adóüggyel. A Pesti Tőzsde ezzel kapcsolatosan a következőket közli:

A Nasicai árfolyama a hét első napjaiban, a mély ponttal szemben már bizonyos emelkedést mutat, amit főleg a külföld részéről történő nagyarányú vásárlások idéztek elő. Mikor a Nasicai alvállalatának, a Lomási Erdőiparnak, egy végső ítélet még mindig elintézetlen adóügyéről jelentek meg híradások, a kontremin nagy erővel vetette rá magát erre a papírra és a pénteki napon mintegy ezer papírt adott el.

Felesleges hangsúlyozni, hogy a Lomási

Újabb jugoszláv-román agrárkonferencia lesz Blédben

BUCURESTI, augusztus 28. Kormánykörökből származó értesülések szerint a legközelebbi napokban a jugoszláv és román szakértők újabb konferenciát tartanak Blédben, amely alkalommal a szinajai határozatok gyakorlati keresztülvételének módjairól tárgyalnak.

Ha az összejevetel idejében létrejön, akkor ez alkalommal újra tárgyalni fognak a két állam delegátusai a varsói konferencián követendő egységes eljárásról is. Román részről mindenestre az az eltökélt szándék áll fenn, hogy a szinajai határozatoktól semmiestre se térnek el és a varsói konferencia iránt csak olyan mértékben mutatnak érdeklődést, amennyire ezt a jugoszláv és román érdekek megkívánják és román politikai és gazdasági körökben úgy tudják, hogy Jugoszláviának is ugyanez az álláspontja. A román kormány egyébként a Varsóban tárgyalásra kerülő anyagra nézve pontos és részletes felvilágosítást kért a lengyel kormánytól, mert az eddig ismertetett programt nagyon általános jellegű.

Általános vélemény szerint Jugoszláviának és Romániának változatlanul az az álláspontja, hogy

Közép- és Délkelet-Európa agrárállamainak csatlakozása telet meg a két állam érdekeinek. — nem pedig egy északabbra megszervezett politikai jellegű államcsoporthoz tartozás.

Ebben az értelemben folyik a Magyarországhoz való gazdasági közeledésre is, amelynek során az az elv érvényesül, hogy Magyarországot a politikai szempontok ellenére sem szabad a kisantant gazdasági érdekeitől elidegeníteni. Románia aligha mutatna aktív érdeklődést a varsói konferencia iránt, ha ez Németország ellen irányuló aktív gazdasági hadikonferenciának bizonyulna és úgy tudják, hogy Jugoszlávia részéről is szilárd az az elhatározás, hogy Németország elleni gazdasági akciójában a varsói konferencián nem vesz részt.

— Az amerikai autóipar termelésének csökkenése az év első két hónapjában. Washingtonból jelentik: Az amerikai autóprodukción a múlt évvel szemben ötven százalékkal esett. Az amerikai kereskedelmi központ által nyilvánosságra hozott statisztika szerint az év első hét hónapjában készített autómobilok száma 2,481,911 darabot tett ki, ami a múlt év ugyanazon periódusával szemben 2,234,372 darabbal való visszaesést jelent.

Erdőipar adóügye még nagyon távol áll attól, hogy abban a végső szót kimondják,

tehát ma senki sem tudhatja, hogy kell-e és ha igen, milyen összeget fizetni a vállalatnak. Különben is

csak az egész kérdésnek a jelentőségét turozták

és pedig úgy abszolút és tárgyilag, mint a Lomási ezen ügyével az Union Nasic-ra való kihatása tekintetében.

A Nasicai árfolyama a hét első napjaiban a mély ponttal szemben, már bizonyos javulást mutatott.

Különben is az a körülmény, hogy a hétfői és keddi tőzsdén Svájc részéről érkeztek többszáz részvényre vételi megbízások, arra enged következtetni, hogy a vállalat sorsáról ott optimisztikusan ítélik meg. Már pedig a Nasicai genfi közgyűlései alkalmával ezek a kisfészvényesek saját füleikre is hallhatják a fészletes, objektív beszámolót, amelyet az igazgatóság ilyenkor publikál.

Az új gabonaszerződéseknek nincs hatásuk

Olcsó a kenyér, de nincs öröm benne.

ARAD, augusztus 28. A középeurópai államok legfőbb gondja, hogy az agrárakosság érdekében vámunióval, vagy gazdasági szerződésekkel meg erősítse a buzaárakat. A tervezett román-jugoszláv-magyar vámunió máris vízbeesett.

A román-jugoszláv szerződés után pedig meg lehet állapítani, hogy annak a piaci árak kialakulására a Bánátban és a Körös völgyében semmi hatása nem mutatkozik. Az árak továbbra is Amerikához igazodnak és közvetlenül Budapesthez, mert a pesti tőzsde az, amely azonnal reagál a Csikágóban történt tőzsdéi manipulációkra. Az amerikai szárazság a tengerentúl megszilárdította az árakat és ez a szilárdulás mutatkozik az aradi árak kialakulásában is. Egy mázsa buza jelenleg 400 lej. Tavaly ilyenkor 620—650 volt. Évekkel előbb pedig 800 és 1000, sőt 1200 lej. Az egyik legelőkelőbb aradi terménycégtől kaptuk az alábbi helyzetjelentést:

— A termés általában jó közepesnek mondható. A buza 77—78 kilogrammos, minőségben közepes. A liszt silányabb, mint máskor, de ez általános jelenség és lehetséges, hogy csak időleges. Állani kell egy kicsit a búzáknak is, a lisztnek is, mint ahogy a bor is javul az állástól. Tavaly sem volt a siker kifogástalan, aztán feljavult a pihenéstől. Érdekes különben, hogy a pesti pékek már feltalálták a módját, hogyan lehet ebből a minőségű lisztből is jó kenyeret dagasztani. Észert a dagasztáshoz ártézi vizet kell használni, vagy ennek a hiányában egy kissé állott és nem felmelegített vizet. Burgonyát csak mérsékelten szabad keverni.

A pesti pékek ezzel az egyszerű recepttel elérték, hogy semmit sem romlott a kenyér minősége.

A takarmányárak azok, amelyek a legszilárdabbnak mondhatók. Ezzel szemben újra áresés van a tengeriben. Eső előtt 450 volt a tengeri, most 360—380. Általában a helyzet eléggé vigasztalan. Ez pedig nem mindég így már senkinek. Ha a falunak nincs pénze, nincs a városnak sem. A leszegényedett gazdátársadalom nem vásárol, nincs miből. A kereskedő nem ad el. A gyáros kevesebbet termel, kevesebb munkáskézre van szüksége. Így folyik egyik baj a másikból: az se nagy öröm tehát, ha olcsó a kenyér.

— Elmarad a Kamarai augusztusi tanácsülés. A Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: Minthogy a kamarai tanács tagjainak nagy része nem lehet jelen a folyó hó 30-ra kitűzött ülésen, s így annak határozatképessége nem biztosítható, az augusztusi tanácsülés elmarad.

Bonyodalom a cukorgyári töltés körül

A környékbéli lakosság a töltés lerombolását követeli. — Helyszíni szemlét rendelt el a város vezetősége.

ARAD, augusztus 28. A város permanens bizottsága mai ülésén a cukorgyári töltés ügyét tárgyalta. A cukorgyárt a közelmúltban egy töltést készített, hogy a cukorrépat szállító kocsik a gyártelepre tudjanak jutni. A környéki lakói ez ellen tiltakoztak és beadvánnyal fordultak a város vezetőségéhez, kérve, hogy rendelje el a város a töltés lebontását. Ez ellen viszont a gyár tiltakozik, azzal az indoklással, hogy másképpen a répat szállító kocsik nem tudnak bejutni a telepre, ami hatalmas károsodást jelent a vállalatnak. — Hosszabb vita után a permanens bizottság elhatározta, hogy szombathéaton 11 órakor helyszíni szemlét tart.

— 471 iparengedélyt adtak vissza Temesváron. Temesvárról jelentik: A város iparügyi osztályának kimutatása szerint ebben az évben eddig 471 iparengedélyt adtak vissza Temesváron. Ezzel szemben az iparügyi osztály kiadott 498 új iparengedélyt és pedig 177-et képesített iparosoknak, 211-et kereskedőknek, 72-öt képesítés nélkül iparosoknak és 50-et más foglalkozásúaknak. Ebben az évben eddig 5 gyárvállalat kapott letelepedési engedélyt a városból.

— A hivatalos lap közli az új vasúti tarifát. Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial mai száma közli a szeptember elsején életbe lépő új vasúti tarifát, amely általános és speciális lesz. A speciális a gabona szállításának exportlehetőségére vonatkozik és az exportra irányított cikkeknel 40 százalékos tarifaleszállítást engedélyez. Akik azonban ezt igénybevenni szándékoznak, azok kérvénnyel kell, hogy forduljanak az illetékes szakminisztériumhoz.

Fizessen elő

a legnagyobb magyar lapra, az

UJSÁG-ra

leggyorsabb hirszolgalat,
a legjobb munkatarsak:

Köbör Tamás, Márai Sándor, Lynkeruz, Szomorv Emil, Pünkösti Andor, Elek Artur és a magyar irodalom legjobb eröi írják a lap minden sorát.

Elöfizetési ára:

Egy hóra . . . 200 lej

1/4 évre . . . 500 lej

Elöfizetéseket felvesz:

PALLAS HIRLAPIRODA, Cluj.

Rádió műsor

— Romániai idő. —

PÉNTEK, augusztus 29.

Bucuresti, 13—14.30. Gramofon. 18. Rádiózenekar. 20. Gramofon. 21. Bizet Carmen című operája gramofonon. — Budapest. 10.15. Gramofonhangverseny. 13.05. A m. kir. 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 6. Bösörményi Jenő novellái. 6.25. A Fejes szalonzenekar hangversenye. 7.25. Császár Elemér dr. egyetemi tanár előadása: „Képek a magyar irodalom multjából”. Közreműködik báró Szentkeresztyné Nyegre Rózi. 8. A salzburgi ünnepi előadások keretében Mozart „Don Juan” c. operájának közvetítése Salzbúrgból. Majd: Banda Marci és cigányzenekarának hangversenye a Baross-kávéházban. — Belgrád. 20. Salzburg. — Prága. 12.15. Gramofon. 18. Prágai fuvósötös. 21. Sziléziai dalok. 21.30. Herzsmann zongoraművész játéka. 22. Szimfonikus hangverseny. — Wien. 12. Derüs és komoly gramofon. 13. Wolfsthal-zenekar. 16.15. A berlini Opera művészei gramofonon. 19. Mozart: „Don Juan” c. kétfelvonásos operája a salzburgi ünnepi játékok honából. Utána a Wacek-zenekar játéka. — EGYÉB EURÓPAI NEVEZETESSÉGEK: Berlin. 21. Komor Géza zenekara. — Bratislava. (Pozsony.) 19. Magyar óra. — Páris Radio-Páris. 21.45. Offenbach: „Az ezredorvos lánya” című operája.

SZOMBAT, augusztus 30.

Bucuresti, 13—14.30. Gramofon. 18. Rádiózenekar. 20. Gramofon. 21. Kreutzer gitárművész játéka. 21.45. Vasiliu-Panasescu énekesnő dalestje. 22.15. Táncczene a Lidó-moencéből. 23. Beszélőújság. — Budapest. 10.15. Hangverseny. 13.05. Az Országos Postászenekar fuvós-együttesének hangversenye. 5. Bohuniczky Jozefin no-

vellái. 6.30. A m. kir. Operaház tagjaiból alkott zenekar hangversenye. 7.45. Balassa Imre felolvasása: Beehoven estje. 8.15. A Mándits-szalonzenekekar hangversenye. 9.20. Vigjáték előadás a Studióból. „Vádjunk el.” Vigjáték 3 felvonásban. Írták Sardou és Najac. Fordította: Fáy J. Béla. Rendező: Odry Árpád. Majd: Gramofonhangverseny. — Belgrád. 20.30. Az asszony az ablakban, kis dráma. 21. Kamarazene. 22. Divatos dalok. 23.45. Rádiózenekar. 24.15. Vendéglői táncczene. — Prága. 12.15. Gramofon. 13.20. Pozsony. 17.50. A cseh erdőről. II. 18. Mor. Ostrava. 21.45. Dudajáték. 22. Rádiózenekar, népszerű nyitányok. 23.25. Brno. 24.20. Kávéházi zene. — Wien. 12. Römisch-zenekar. 14. Régi és újabb operettek zenéje gramofonon. 16.30. Moravetz-zenekar. 18.30. Grisogono Flóra dalorája. 19.25. A wieni férfidalegyüttes modern negyese. 21.05. Horst: „Nagyapa” c. háromfelvonásos vigjátéka. Utána a Korngold-jazz játéka Petrov énekes közreműködésével. — EGYÉB EURÓPAI NEVEZETESSÉGEK: Frankfurt a-M. 18.45. A Németország—Anglia vízilabdamerkőzés helyszíni közvetítése Nürnbergből.

MENNYI BOSSZUSÁG VAN A LAKÁSKERESÉSNEK! Miért? Mert senki sem írja meg pontosan, milyen lakást akar kiadni, vagy bérbe venni? Fáradjon kiadóhivatalunkba, mi olyan hirdetést állítunk össze Önnek, hogy csak az keresi fel, akinek az Ön lakása tényleg megfelel és csak az ajánlja Önnek a lakását, akinek az Ön részére valóban megfelelő lakása van.

Gőzüzemű Clayton Schuttleworth gyártmányú gépüzemű

szénaprések eladó.

Bővebbet:

Kornis Testvérek cégnél, Arad.

NYILTEK.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Vidéki szülők különös figyelmébe!

Nagyműveltségű magános uriaszony, iskolák közelében levő szép, nagy fürdőszobás lakásában anyai gondoskodást és uri otthont ajánl serdülő leánykáknak. Német, francia, angol nyelvoktatás, zongora, korrepetálás, továbbképzés. Elsőrangú referenciák.

Özv. GERGELY ÁGOSTONNÉ,
Budapest, Arena-ut 11-A.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel

APRÓ HIRDETESEK.

AZ APRÓHIRDETESEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szócik hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiírt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetésekre előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézközlőkre válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhívatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETESEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

FAKÉTÉNK kedves levelét szerdán kaptam. Szerdán hiába sőtálltam. Pénteken ugyanott, abban az időben várom, „Próba szerenese.” 3523

ALKALMAZÁS.

PERFEKT lözönő urikához ajánlkozok, bejárónak is megy. Voit Dersó-u. 35. sz. 3518

W RD eine Dienstmagd für alles auch Kocchen gesucht bei 2 personen. Sprache deutsch oder rumänisch. Vorzusprechen 80—81 August zwischen 9—1 Uhr. Vi-tor Nasta, Strada Cosbuc 32. 3514

LAKÁS.

HAROMSZOBÁS, fürdőszobás lakást keresek a belvárosban. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 1234

KÉTSZOBÁS uccai lakás kiadó. Strada Sarmisegethuza (Aranykéz-u.) 12. 3516

FŐTÉREN első emeleti három nagy szobából és előszobából álló helyiség, mely főleg üzleti célokra (irodának, divatszalonnak, szabóüzletnek stb.) rendkívül alkalmas, azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

EGYSZOBÁS konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

KÉT szoba, konyhás I-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

Kiadó

négyszobás, fürdőszobás, konyhás lakás éléskamrával és pincével azonnalra a Piata Avram Iancu (v. Szabadság-tér) sarkánál. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

DISZKRÉTBEJÁRATU tiszta lépcsőházi szoba 1000 lejért butorozva kiadó. Pirosky, volt Hunyady-u. 2. 3520

Voit Orczy u. 6 szám alatt 2 szobás lakás szept. 1-re kiadó.

Érdeklődni: Str. Ghiba Birta 6—8., háztulajdonosnál. 3519

VÉTELESELADÁS.

ANTIQUE szép zöld Smatagd ékszeret veszek. Kun ékszerész. 3527

GYÁRI ÉS PERZSASZONYEGEK, antik órák, vitrinek, festmények, tálak, tükrök, kredencek, intarziás szekrények, szekrény, márványoszlop, scheinon, könyvszekrény és íróasztalok, zongorák, ebédő börszékek, Biedermayer szalon, képrámák, dohányzó asztalok, comodok, antik asztalok, kristálytárgyak, dísztárgyak, különböző szobaberendezések és butorok stb. stb. igen olcsón eladók. SALGÓ E bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kilogramos csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Kiadó! 3 szoba, konyha, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló lakás és szép nagy bolti helyiség azonnalra.
BRAUN N. ANTAL Bulev. Regele Ferdinand 37.

KERESK különböző szőrmebundákat, antik ezüst tárgyakat, márkás porcellánokat, különböző dísztárgyakat, szőnyegeket, komplett szobaberendezéseket, függönyöket, stb. stb. SALGÓ E bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

NAGYMENNYISÉGŰ PLEHPANT eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1151

Olesó tüzifa
100 kg, la fürészelt fa L 75
Oifa: Egy öl — — — — — L 840
től kezdve. — Allandó raktár la hasznáb és dorong fából.

Aufrecht faterlep Arad, Calea Victoriei 1—2.

Eladó

International hármás eke nyolcezeröttszáz, hatos motor-árálóval, négyes álló motor. Sztarek, Macea.

ELLÁTÁS.

BUDAPESTI uricsaládnál diák, diáklány teljes ellátással otthont talál. — Dr. Chambre, Budapest, Hatar-uca hat. 3526

ÜZLETEK.

ÜZLETHELVISÉG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmetestű és tisztítóüzlet volt, azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

RAKTÁR keresetlik. Ajánlatokat kérétek az Aradi Közlöny kiadóhivatalába leadni. 3524

INGATLAN.

SZAZÖTVEN kat. hold prima szántó tanyaépületekkel a pécskai-ut mentén, hasznos bérbe kiadó, ugyanott egy 20/30 HP. alig használt traktor eladó. Ugyanott 20 hold föld eladó. Bővebbet: Polonyi Pálnál, Arad-tanya, Gábor-dűllő 2. 3515

Feltűnő alkalmi ház eladás!

A színházhoz egészen közel magasföldszintes, alap nélküli ház elfoglalható 4 parkettás szobás, fürdőszobás és 2x2 szobás lakással, iparműhellyel 675.000 lejért ELADÓ

Kizárólagos megbízott: HAASZ ALBERT-irodája Arad, Str. Eminescu (Deák F.) 12. sz.

Judecătoria Rurală Ineu.

No. G. 3895—1930.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Subsepnatul aduc la cunoștință publică, că urmatoarele obiecte ș. a. 2 cai, 1 vacă, 2 porci, 1 trasură pe arcuți, 4 tuluei, 1 trasură țărănească sechestrata in favorul lui Singer Nicolae in urmă decizului No. 6755—1929. a judecatoriei rurale Ineu și prețuite in 21.000 lei, in urma decizului No. G. 3895—1930. a judecatoriei rurale din Ineu la 9 Septembrie 1930. ora 4 dupa masă se vor vinde prin licitație publică celor, cări dau mai mult pe lângă solvire in bani gata, in caz necesar și sub prețul de strigare pentru incasarea pretenșiunei de 1925 lei capital, interesele de 15.5% dela 1. Septembrie 1929. și 1846 lei spese,

Ineu, la 9 August 1930.

Batrâna m. p.
3517 delegatul judecatoriese.

HUNGARIA

Nagyszállóda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Téviratcím: „HUNGARIOTEL”.